

man ämnar att någonsin söka undervisning deri. Också är det endast i lagfarenheten, som man tror detta skrifvande utan allt slags kännedom kunna ostraffadt vågas. Utan tvifvel bygger man på den allmänna liknöjdheten om kunskap i detta ämne. Imedlertid tror man, att allmänheten intresserar sig för juridiska ämnen; ty annars befattade man sig säkert icke dermed. Man handlar lika consequent, som man handlar samvetsgrannt mot dem man tadar.

Om det Engelska Commerce-Collegium.

En Tysk författare säger, då han talar om Engelska industrien: "För att befordra denna industri och uphjälpa åkerbruk, manufacturer och fabriker, finnes i hela Riket icke något Collegium, ingen enda människa, som är skyldig att sörja därför. Allt går sin gång af sig sjelft, då hvar och en är ogenerad och försäkrad om ostörd besittning af sin egendom. Af samma orsaker kommer äfven Hollands blomstrande tillstånd. Ehuru lärrika imedlertid dessa båda länders exempel äro, så hafva dock inskränkningar och band på industrien, under mångfaldiga former, blifvit likasom lösen i alla monarkiska stater. En Engelsk Minister hade, för någon tid sedan "(förl. skref 1787)" det infallet att, till ökande af sina kreaturs antal, bilda ett Collegium för den utländska handeln. Förslaget verkställdes också; men långt ifrån att handeln derigenom skulle vunnit, voro dessa Commerce-Råder snarare ganska skadliga för honom. Detta ådagalades på ett ovedersägligt sätt, och Collegium (*Board of trade*) blef iadraget. Detta så umbärliga Collegium har sedermera blifvit återställt, emedan hofvet gärna mångdubblar

belöningarna för sina kreatur och patrioterne den gången icke hade så stort inflytande, som förut vid uphäfvandet."

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. D. 5 Maji tillkännagafs officielt hos Cortes, att Empecinado d. 4 träffat några af Merinos band, hvilka genast skingrat sig och flytt, så att Emp. blott gjorde 40 fångar, hvaribland två prester. Merino sjelf, med 29 hästar, hade undkommit; hela resten af hans band var fallen eller tagen. Huru angelägen regeringen måste vara om denna mannens försättande i overksamhet, synes deraf, att han, genom sin lågande värtalighet, rycker med sig alla sinnen och att penningar och proviant tillställas honom i öfverflöd. Han innehar ett oemotståndligt moraliskt värde öfver hela provincent. Imedlertid förklarade han sig (enligt vissa tidningar) icke emot constitutionen; tvärtom predikade han dess upprätthållande. Men han bekriagade (såde han) regeringen, det af Cortes antagna system, öfvervigtten hos en faction, hvars tillvarelse ej kan nekas. Han plundrade, begick grymheter och tog med våld med sig, alla dem, som motstodo honom. Hvad som bäst bevisar hans värde öfver sinnera är väl, att Xefe politico i Burgos, som af regeringen fått sig tillskickade 20,000 piaster, för att köpa spioner, som skulle vaka på Merinos steg, svarat Ministern, att han ej kunnat finna någon enda, som ville åtaga sig denna tjänst, då deremot han sjelf (Xefe politico) var omgifven af Merinos spioner. — Denne synes dock, efter sitt nederlag, vara mindre farlig. Riego har återgått till Saragossa. — Till alla prelater har gått ett Kungligt circulaire, hvari strängt förehålles dem försummandet af deras pligt att förebygga de af deras underhåfvande anställda oroligheter.

Den så kallade liberala factionen i Galicien, liar efter en förut afslutad plan, på en gång i hela provincent arresterat och till Coruna affört 260 a 300 af de förnämsta bland de servila, till största delen presten. — Äfven i Cadiz hafva förvisningar begynn. Man fraktade (enligt bref af d. 8 Maji) i Madrid, att det där föröfvade mord torde finna efterföljd i landsorterna. Det är märkvärdigt, att klubbarna alltsedan varit öppnade. — Öfver Frankrike berättas, att Sp. Ministern slutit förbund med tre de mest inflytelse-ägande ledamöter i Cortes, att med eftertryck hämma pöbelns tygellöshet i de

nu så allmänna förvisningarna. Instructioner hafva afgått till alla General-Capitainer och Xefes politicos. Äfven är allvarlig befallning gifven, att de gamla rättegångar, som äro anhängige, men uppehållne genom ett besynnerligt inslytande, skola afgöras så fort som möjligt. Detta angår i synnerhet händelserna i Cadix, Elios process o. s. v.

Till Cortes har blifvit afgifven en Kunglig communication, med uttryck af fasa för Vinnesas mord och begäran, att Cortes måtte vidtaga steg, som förekomme dylika utsväfvingar och elaka begrepp hos främmande magter om Spaniens läge. Häröfver upstodo ifriga debatter. Flera talare (i synnerhet Terreno) hemödade sig att kasta skulden på Ministrarnes bristande försiglighet. Quiroga upläste ett till honom ankommet bref från Infanten D. Francisco, som frågar, om Konungen och hans familj ingen ting kan hafva att frakta af den folk-gäsning, som Vinnesas mord frambragt. Q. hade svarat, att, efter hans öfvertygelse, Madrids folk, trupperne och nationen skulle till sista blodsdroppen försvara det Kungliga huset. Goffin sade, att Konungen vore omgifven af trolösa rådgifvare, som förmått H. M. att utan nöd tala till trupperna (detta hade nemligen skett vid Vinnesas mord) och hindrat H. M. att höra folkets rop. Rådgifvarne skulle, trodde han, draga gränslösa olyckor öfver landet; folkets felsteg härledde sig deremot endast från dess utomordentliga kärlek till friheten. Han ville, att i svaret på den Kungliga communicationen skulle inslyta något om ordningens verkliga orsaker. Moreno Guerra sade: H. M. måste veta, att desse rådgifvare framställt honom såsom invicklad i Vinnesas brott. Det är märkvärdigt, att samme domare, som förut sagt, att Vinnesa förtjent döden, oförmodadt ådömt honom ett så lindrigt straff, att folket trots sig böra — själf skaffa sig rätt. Att Konungen, under den skönaste årstiden, är innesluten inom sitt palats, är en af de omständigheter, hvar på orostifvarne mest räkna, för att inläcka främmande härar i landet. — Hos Cortes är gjordt och till Utskott remitteradt ett förslag, att anslå hvardera af de förra Ministrarna en pension af 60,000 Realer, såsom ersättning dertför, att de icke blefvo nämnde till Statsråd.

Den nya finance-Ministern Barata har besvarat sig, i afseende på operationerna vid Franska länets lystande. Man vet ännu icke, hvar 65 millioner af detta lån tagit vägen. Öfverskattnästaren, de Torres, den förra Fin. Ministerns, Canga Arguelles's, gunstling, som i synnerhet är comprometterad i denna sak, afsatt och arresterad, skyddas af den förra Ministerens parti, hvilket

dock ansenligt minskas i Cortes och icke en gång kunde genomdrifva Calatravas väljande till President. Cuesta blef vald och Konungen sade: "Jag ser, att Cortes's pluralitet är mig tillgifven."

Gen. Gugl. Pepe har utgifvit en skrift, däri han, bland annat, säger sig hafva varit der ende Neapolitan, som vid Rieti vågat se Österrikarne i ansigtet. Han och de till Catalonien ankomna flyktingar (hvaribland man redan äfven räknar Greker) hafva fått afslag på sin ansökning, att få komma till Madrid.

Turkiet. Storherrrens proclamationer hafva haft en förfärlig verkan: då han sagt, att tron hotas, resa sig gubbbar, män och ynglingar; hela Constantinopels pöbel är väpnad och begär grulliga excesser; Regeringen skall vara tvungen att åter afväpna pöbeln och äfven straffa några af de våldsamaste. Alla affärer hafva afstannat; Grekiska nationen i staden är nästan till intet gjord. En stor mängd har förstätt rädda sig undan, ehuru många svårigheter detta än mött; de, som äro kvar, arresteras och mördas, så fort man finner. Furst Morusi, Portens Drogman, två Grekiska köpmän och den namnkunniga klädeshandlaren Girau hafva blifvit halshuggne. Påskdagen hängdes den 85-årige Grekiska Patriarken, jemte tre Erkebiskoppar och andra höga andeliga — en oerhörd sak. Ett från England, med manufactur-varor för Grekiska köpmän, ankommet fartyg har fått återgå med varorna, då ingen anmält sig att emottaga dem. Hvem som, med förlust af sin egendom, kan rädda sitt lif, må anse sig lycklig. En af Morusis bröder har lyckats att undkomma till Odessa; den tredje är strypt. Vanligtvis uphängas de ringare Greker utanför fönster och dörrar i sina egna hus. Patriarken hängdes i porten af sitt patriarkal-palats, sedan han förut varit förd i Bostangi Baschis fängelser. Den taffla, som blifvit uppsatt bredvid hans, likasom vid Mornais lik, innehåller att han varit förrädare och deltagit i sammansvärjningen.

Nära 8000 man, af alla vapen, hafva afgått från Constantinopel till Svarta hafvet, för att förstärka Pascharnes arméer. Morea synes gifva Porten mycket att beställa. I sjöarsenalen arbetas med otrolig ifver, och flera fartyg äro redo att gå åt Arkipelagen. — Ryktet säger, att Ali blifvit mördad af sin Sekreterare. Officielt är bekant, att han, vid ett utfall, blifvit illa slagen i Janina. Turkarne hafva i Patrasso fullkomligt öfverväldigat Grekerna där. Erkebiskopen, med en stor hop af sina anhängare, har flytt till bergen o. s. v.

Oaktadt Ryska regeringens ogillande af Gre-

kernas resning är allmänt kändt, och Ryska Consulerna i Jassy och Bucharest flyktat (Gen. Consuln Pini skall vara skickad, med escorte och en skarp besvärsskrift, till Kejsar Alexander i Laibach) komma dock (heter det från Bukowina af d. 25 April) dagligen hopar af 20 till 50 Grekiska rekryter från Bessarabien och Ryssland till Jassy, få där vapen och afgå till Ypsilanti. Hans armée består af Arnauter, Moldauer och Greker. De sistnämnde utgöra största antalet och bära svart uniform. 800 af dem äro hästfolk, de öfrige till fots och försedda med gevär efter Preussisk modell. Arnauterne och Moldauerne bära sin nationaldräkt och äro väpnade på Turkiska viset. Afföningarne äro ganska höga, och plundring allmän. Hvarje rik heter affälling eller förrädare, och på landet begås grusliga excesser. Ypsilanti skall, samma dag då resningen utbröt i Jassy, hafva af sina anhångare i Ryssland fått tio kanoner och några haubitser, hvilka impracticerades öfver Bessarabiska gränsen på bivägar och inlagde i halm. Sedermera har han i Roman låtit gjuta några kanoner af kläckor och för en tid sedan åter fått tolf. Äfven är han numera försedd med munition, hvarpå han i början led brist. D. 26 Apr. inryckte åter en Y:s corps i Bucharest, där Theodor då ännu uppehöll sig. De Walachiska Insurgenterna under Theodor äro talrikare än Ypsilantis corps, eller en 15 å 20,000 man. De bestå af Walacher, Arnauter, Bulgarer och Servier, alla i deras nationaldräkt, hvilket gör en brokig blandning. De äro väpnade på Turkiskt sätt. Theodor låter äfven gjuta kanoner af kläckor. — I Bucharest fann Ypsilanti mer än 1000 unga Greker af de rikaste hus i Wien, Ofen och Odessa, hvilka ville strida för friheten. Insurgenterna hafva redan anlagt flera krutvarnar, och en Tysk smed ville i Bucharest anlägga ett kanonbäreri. En f. d. Österrikisk officer leder förskansningsverket. Ifrån de Siebenbürgska (Österrikiska) gränsregimenterna hafva flere gått öfver till insurgenterna och till en del blifvit antagna som officerer. — Ypsilanti skall, före sitt aftåg till Tergowieste, hafva yttrat, att Kejsar Alexander skrivit till honom, förlåtit honom hans lättsinnighet, i afseende på hans faders förtjenster, men med vilkor att han genast lemnade Bucharest och intoge en militärisk position i bergen.

Den nya regeringen i Jassy har, enligt en not till Österrikiska residenten där, befallt alla i Moldau varande Grekiska frivilliga att lemna landet och låtit till Bessarabien transportera deras kassa. — De Turkar, som flytt till Bukowina och äro fattiga, underhållas på regeringens bekostnad.

Neapel. Dagligen spåas Carbonari genom gatorna. De sättas på åsnor och bödeln går bredvid och slår — ryttarn.

Brasilien. Det Kongl. decret, som är dateradt d. 7 Mars, men utkom först d. 15 eller 16, innehåller: att Konungen bifaller constitutionen och, i anseende till nödvändigheten för Monarken att residera där Cortes sammanträda, beslutit förlägga sitt Hof till Lissabon, men kvarlemnna Kronprinsen i Rio Janeiro. Derjemte är påbudet, att deputerade oförtöfvadt väljas i Brasilien och, så fort de hinna, begifva sig till Lissabon. Oaktadt denna kungörelse funnos dock många, som tvillade, att Konungen verkligen ämnade sig till Europa, emedan ett rykte sade, det Cortes beslutit, att Kungliga familjen ej skulle få landstiga där, utan gå i land på Madeira, till dess H. M. ovilkorligt antagit alla artiklar i den nya constitutionen. Ännu d. 20 Mars ingåfvos petitioner, att H. M. måtte kvarblifva i Rio.

Norrige. D. 22 Maji inställde sig Statsr. Motfeldt hos Stortinget och upläste det Kungliga rescript af d. 12 Apr., som man sett i bihang till Post- och Inrikes tidningen. D. 24 beslöts, att detta rescript företages till öfvervägande, tillsammans med det utlätaude, som inkommit från Utskottet för uppgörelsen med Danmark. En förutgående hemställan från samma Utskott innehåller, att Presidenten måtte få uppdrag att skaffa Storth. del af 1:0 den i Grefve Löwenhjelm's declaration af d. 7 Junii 1815 återopade tractat med Preussen, i följe hvaraf Kieler-tractaten åter bekräftades; 2:0 alla underhandlingar med främmande magter, i anledning af Norriges och Sveriges förening, efter conventionen i Moss, efter uttima Stortinget 1814 och efter Riksdagens antagande; 3:0 hvad som på 1817 års Riksdag beslöts om St. Barthelemy och de Sverige i Finland tillgodovarande summor, för att därmed liqvidera en del af de fordringar, som Danmark äger af sednare datum, enligt conventionen d. 1 Sept. 1819. Målet var anslaget till vidare discussion d. 26 Maji.

Falsen har undanbedt sig Presidents-beställningen, hvarföre f. d. vice Presidenten (Knudssön) blef vald till President och Arntzen till v. Pres. — Förmögenhets- och Närings-afgiftens fördelning på Stiften är antagen, sådan den föreslogs af bevillnings-utskottet: Aggerhus 45,1 procent; Christiansands 14,85; Bergens 21,1; Trondhjems 14,85; Nordlands 4,1.

STOCKHOLM,
Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 7 Junii.

Insändt.

Till Redactionen af Courieren från
Stockholm.

För att närmare utreda ett ämne, som funnits förtjena Allmänhetens upmärksamhet, [infördt i Courieren N:o 5] anhåller undertecknad att få öfverlemnade bilagde handlingar, till Redactionens genomläsning och disposition; utan att likväl yrka deras införande i Tidningen, der de tilläfsventyrs borttoge ett rum för andra, med ändamålet mera öfverensstämmande articlar *].

Registratorn i Allmänna Magazins-Directionen har ej till tjenstepligt att uträtta en sådan commission, som den Fält-Secretären Neyber vid ifrågavarande tillfälle utförde. Ett enskildt Ombud hade, utom omkostnaderne, beräknat vanlig provision af två procent: vinsten var alltså här gemensam för Staten och för Tjenstemannen:

dennes allmänna kall borde ej vara ett hinder för hans belönande **).

Undertecknad anser sig ständigt förbunden redovisa sina Embetsmanna-åtgär-

*) Huruvida Hr. N. varit Registrator eller icke; huruvida han varit pliktig eller icke att, utan vanlig provision, utföra sitt värf, derom har Redactionen icke yttrat sig. Det har ej blifvit påstådt, att detta värf tillhört hans tjenstepligter. Det har icke blifvit nekadt, att han i detta värf med särdeles nit befrämjat Kongl. Maj:ts och Kronans förmån. Det har ej blifvit sagdt, att han fått för stor belöning. Allt hvad Red. yttrat, är att de ådagalagde profven af hans nit "icke blifvit förgätne." Ingen ting annat än detta yttrande har Red. att försvara. Och detta är lyckligtvis ej ens af insändaren motsagdt.

Imidlertid och som insändaren ostridigt åsyftar en motsägelset mot oss, skola vi nu drifva vårt påstående något längre, på det man ej må säga, att han med oss tvistat om ingen ting. Vi skola påstå och söka bevisa, att Tjenstemannens allmänna kall bör vara ett hinder för hans belönande på sådant sätt, som insändaren ansett lämpligt.

Vi neka ingalunda, att Hr. Neyber bordt få sina kostnader efter räkning ersatte — ehuru vi tro, att en sådan räkning då bordt vara något annorlunda beskaffad, än den han nu afgifvit, så att han t. ex. icke påfört staten kostnaden till anskaffande af åkdon åt sig för 473 Rd banko, hvaraf öfverskottet, sedan åkdonets underhållande på resan afgått, alltid bör vara en försvarlig caleche, brakbar i många år för Hr. N:s enskilda behof och beqvämighet —

*) Vi vilja så gerna anse hela denna upsats för ett äkta prof af liberalitet. De lexor, den innehåller, stöta oss för ingen del. Vi gå att visa de skäl, vi deremot hafva att upställa. Men denna insimulation om tidningens ändamål synes oss illa öfverensstämma med allt det öfriga, betraktadt såsom icke tvetydigt, utan helt och öppet, sådant som vårt förhållande påyrkas och tvifvelsutan måste erkännas af hvar och en, som talar upriktigt.

der, då sådant påkallas. Så som den här ifrågavarande blef utförd, förvärfvade han en särskild rättighet att göra deras förtjenst gällande, som dervid biträdde; och den som lifligt känner skyldigheten att vid alla tillfällen göra det, borde ej underlåta begagnandet deraf.

icke heller godtgjort sig utan specification, under sammanslagen obestämd titel logie (logis) m. m., en summa af 502 R:d 31 sk. 8 r:st., eller öfverstigande skjutslegan för hela resan, således svårligen, till större delen af dess innehåll, använd på den uppgifna titeln logie och säkert till en större del innefattande andra utgifter, hvaribland den betydliga artikeln förtäring ofelbart ingår, hvilken synes hafva kunnat för detta pris försvarligen bestridas — ej heller afspisat granskningen med en annan lika obestämd titel defrayement, uptagande en summa af 680 R:d banko, utan att säga, hvad som blifvit defrayerad, sedan alla verkliga frais (omkostnader) influtit i räkningen under andra titlar. Vi neka också icke, att äfven en tjänsteman, som emottager uppdrag till annan tjänstbefattning, än den han innehar, kan vara berättigad till något arfvode utöfver sin ständiga lön.

Men vi tro, att den, som är i statens tjänst och af staten lönas, icke bör i statens värf och ärender förordnas emot njutande af commissions-arfvode eller provision. Om han genom Förmäns förordnande får ett uppdrag af större vigt och ansvar och således förtjent af större aflöning, än den tjänst, han annars bekläder; så bör han njuta ett arfvode, svarande mot hvad han för sin tjänst har mindre i lön. Men han får icke betraktas såsom en till statens uppdrag för tillfället inkom legd person, hvilken kan, med staten såsom med en enskild i enskilda ärenden, negociera om sin commissions-procent, d. v. s. sin köpmansvinst, frukten af sina speculationer. Det är derföre, som vi föreställa oss, att Hr. N:s resa och spannmålsupphandlingar aldrig rimligen kunnat belönas med "vanlig provision af två procent," och han sjelf för ingen del förblandas med ett "enskildt ombud," hvilket, i fall Magasinsdirectionen skulle nödgats anlita det, dock svårligen för en så betydlig upphandling skulle

Delta ämnes allmängörande i tryck; på sätt som skett, lemnar i öfrigt rum för den önskan, att Embetsmän *], som, af pligt eller af medborgsmanna nit, föranledas att framställa andre Embetsmäns handlingar, af deras likstämmiga förhållande till Allmänheten ville hemta en ytterligare bevekelse-grund, som ingalunda må förblan-

fördrat den, må hända vanliga, men också säkert högsta vanliga provisionen eller handels-commissionsvinsten af två procent.

Skulle vi häri bedraga oss; så vore säkert Kongl. Allmänna Magasinsdirectionen sjelf, ej mindre än Hr. Neyber, berättigad till commissionsprovision för de upphandlingar, den kunde genom omedelbara åtgärder, såsom correspondence, verkställa. Hvarje dess ledamot, som gjorde en resa i dylikt ärende, kunde belasta verkets fonder med en köpmansvinst på sitt uppdrag, utan afseende derpå, att han är af staten lönt, för att öftra sina mödor och sin omtanka ofbrutet åt verkets tjänst. Hvarje Landshöfdinge, som på Directionens anmodan verkställde en upphandling och lyckades att få godt pris, skulle kunna debitera verket för en dylik köpmansprovision. — Just derföre tro vi det vara, som Directionen sjelf existerar och har tjänstemän att nyttja, att staten ej må behöfva gifva denna köpmansvinst på de upphandlingar och försäljningar, som genom Directionens försorg verkställas. Om Registratorer ej kunna, utan vilkor af dylik vinst, befallas att härvid biträda; så borde andra dertill förpligtade tjänstemän nyttjas.

*) Det är denna titel, som felas oss, för att kunna visa, att vi deraf aldeles icke skulle hämta någon bevekelsegrund till våra handlingar i egenskap af publicister. En ringa plats bland ett Collegii betjeming, med inkomster, som ej räcka till halft lifsupphäälle, eller en extraordinarie tjänst med aldeles ingen inkomst, gifva ej mycket embetsmannamteresse, då hoppet om befordran äfven är ringa. Vi bekänna således öppet, att vi ännu aldrig varit frestade på den sidan. Men vi önska blott desto ifrigare, att äfven hädanefter icke frestas öfver vår förmåga, hvarom vi också rimligen torde kunna äga hopp.

das med så kallad skrå-anda, att söka en noga kännedom om saken och dess motiver. *], samt derefter med fullkomlig rättvisa ställa den i dagen; icke styckad eller tvetydig, utan hel och öppen; klandervärd eller klanderfri, som den förtjenar.
Stockholm d. 24 Maji 1821.

G. F. WIRSÉN.

Underdånigste Pro Memoria **].

Ehuru Eders Kongl. Maj:t täckts endt lediga mig från befattningen med Allmänna Magazins-Ärenderna, återstår för mig likväl den skyldighet att, såsom en följd af det Nådiga förtroende mig i så måtto varit lemnadt, redovisa några ärenden, som mera speciellt till min omsorg hörde.

Bland dem förekomma ock särskilda Spanmåls-uphandlingar denna vinter i Skåne och Ryssland. De förre genom Fält-secreteraren Neyber, de sednare genom Commerce-Rådet Möller verkställde.

Deras afgifne rapporter, som innehålla alla detaillerna häraf, får jag i underdån-

nighet härhos bilägga, och; till undvikande af vidlyftighet, dem åberopa.

I Skåne hafva 30,400 tunnor spanmål blifvit uphandlade för 214,547 R:d, som utgör 7 R:d 3 sk. per tunna öfverhufvud, men skiljde i sädesslag:

7,329	Tr Råg till medelpris af	9.	29.	$7\frac{1}{2}$.
13,317 $\frac{1}{2}$	tr Korn	-	-	6. 47. $4\frac{2}{3}$.
5,806	tr Hafra	-	-	3. 41. $3\frac{1}{8}$.
2,333	tr Årter	-	-	7. 36. $4\frac{1}{2}$.
615	tr Wicker	-	-	7. 16. -
1,000	tr Malt	-	-	6. - -

allt i Banco-Sedlar; och har denna spanmål till största delen under loppet af sjelfva vintern och våren blifvit transporterad dit den för behofven erfordrats.

I det ena och andra har Fält-Secreteraren Neyber med utmärkt nit, omtanka och kloket tillvägagång; och den goda utgången af detta med flere slags svårigheter förknippade ärende, har deraf blifvit en följd.

I jemförelse med de i allmänhet under samma tid gällande Spanmåls-pris, kunna de här förekommande icke undgå upmärksamhet, såsom i resultatet lika mycket bevisande fördelaktigheten af mesuren, som allmänna ställningen vittnade om dess nödvändighet, och den påkallade.

En afskrift af den Instruction, som för Neyber tjent till efterrättelse, får jag tillika i underdånighet bilägga, att närmare upplysa föremålet och grunderna för denna commission. Det har ock dessutom bland annat varit en följd af samma förrättning, att en betydlig upbördsbrist i Landsrona upptäcktes ***] dervid Statens rätt till ersättning är vorden hos Löftesmännen bevakad, sedan den brottslige fått tillfälle att sig på flykten begifva.

***] Hvilket bevisar, att Hr. N. reste såsom tjensteman, icke såsom enskildt ombud.

*) Läsaren döme, huru väsendtlig den ytterligare kännedom är, som i det följande meddelas — så vida nemligen all fråga om köpmansprovision och om dess lämpande efter statens vinst på företaget förfaller.

***) Hvarföre icke Memorial (embetskrifveise)? — Emedan författaren var entledigad. Men den, som ej mer kan yttra sig å embetes vägnar, i hvad egenskap kan han då yttra sig? — Såsom enskild man, genom Pro Memoria. — Hvad enskild befattning med denna sak hade då Herr Friherre Wirsén? — Visserligen ingen. — Hans skrift är då, hvad man kallar halffofficiel? — Ätminstone skulle den icke kunnat vara helofficiel, äfven om han afgifvit den, medan han ännu var Ordförande i Magazins-directionen; ty det är väl endast med Directionen som Ordföranden äger utöfva sitt embete.

Omkostnaderne, som under förrättningen för Fält-Secreteraren Neyber förekommit, egentligen bestående i ständiga resor, under en tid af 7 månader, som den varat, hafva efter hans anmälan upgått till 2,755 R:d 12 sk. 9 r:st. banco; men då innefattas deruti ingen ersättning för besvär och omsorg, utan blott sjelfva de utlagde penningarne *]. Skäligen synes jemte Eders Kongl. Maj:ts Nådiga välbehag för en så nitisk verkställighet någon serskild belöning ock böra äga rum, tillika såsom upmuntran för andra till efterföljd: och derest af Eders Kongl. Maj:ts skulle i Nåder tillåtas en beräkning af 8 sk. B:co på tunnans såsom uphandlings-omkostnad i ett för allt, upginge beloppet för 50,400 tunnor till 5,066 R:d 32 sk., då enär derifrån afdrages de bestridde utgifterne med 2,755 R:d 12 sk. 9 r:st, för Fält-Secreteraren öfverblefve 2,551 R:d 19 sk. 3 r:st, hvilka, för honom visserligen betydande, likväl efter min underdåniga tanka äro ganska väl förtjente, och ej heller blifva tryckande på en affaire, som tillskyndat det allmänna en så reel fördel och utgörande på uphandlings-beloppet en procent i stället för vanlig commission af 2 **].

Beträffande uphandlingen i *Ryssland*, så emedan spanmålen ännu ej hitkommit, kan någon definitiv kostnads-beräkning deröfver ej heller nu göras: dock synes anledning, att hvarje af de uphandlade circa 17,000 tunnor riad Råg af emellan 14 och

15 ett:ds vigt per ta, kommer att kosta Staten 9 R:d B:co här på stället. — Lärande detta pris, jemfördt till den betalning mellan mellan 12 och 13 R:d samma mynt, som dylik spanmål eljest gäller, bära vittne om mesurens gagnelighet, egentligen i den moment den ägde rum.

Ehuru Commerce-Rådet Möller för Commissionens utförande nödgats mot provision begagna General-Consuln Sterkys biträde, och således enligt föreskriften i 11 §. af den för honom utfärdade Instruction icke skulle vara berättigad få någon sådan sjelf upbära, läser Eders Kongl. Maj:ts Nådigst finna, att efter de uplysningar om handelsverkställande i Ryssland, som vunnits, detta så mycket mindre bör rubba hans rätt till en sådan skälig vedergällning, som han eljest erhöle ingenting för sitt besvär ***], och denna kostnad dessutom redan är inbegripen i det calculerade priset. Har åter Eders Kongl. Maj:ts Sig i Nåder förbehållit, att på annat sätt belöna Commerce-Rådet Möller för sin ådagalagde nit och omsorg, blir det en följd, att i sådant fall frågan derom här förfaller.

Det återstår härefter ej för mig annat än att till Eders Kongl. Maj:ts Nåd anmäla Fält-Kamereraren Welin, som mig ej mindre i desse ärenden än vid alla andra tillfällen på ett utmärkt sätt tillhandagått: varande en Nådig upmärksamhet på denne Tjenstemans särdeles egenskaper serskilt af den påföljd, att en större nytta för Eders Kongl. Maj:ts och Rikets tjenst allt mera kan blifva att draga, i den mon de varda i dagen framsatte och begagnade.

Det är hvars och ens pligt att med nit och omtanka upfylla allmänna värf, osh i synnerhet sådane, som af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga förtroende hämta deras up-

*) Oberäknade likväl vagnen och defrayementet, såsom nämnt är, tillsammans uppgående till 1,153 R:d 24 sk. banco.

***) Således både kostnads-ersättning och provision! Är det så en commissionär, som är köpman, låter betala sig? Då bör han visst vara nöjd med En procent, i synnerhet om han också får bland kostnaderne upföra inköp af åkdon och Neyberskt defrayement,

***) Men det vore, hvad han sjelf underkastat sig enligt instructionen.

rinnelse ²⁾]; men icke alltid föra omständigheterna till det lyckliga resultat, som vid detta tillfälle utan öfverdrift antagas kan, att åtminstone 100,000 R:d B:co äro besparade, i jemföring till de pris, hvartill spanmål under samma tid man och man emellan, samt äfven för allmän räkning blifvit köpt och såld. Stockholm den 10 Juni 1817.

Underdånigst
G. F. WIRSEN.

Lika lydande med det till Handels- och Finance-Expeditionen ingifne Original, intygar
FREDR. E. HEBBE.
t. f. Registrator.

Att undertecknad år 1817 i efterföljande månader slutadt Spanmål i Riksgälds-Sedlar enligt utsatte priset p. Contant.

April	1.	Ritorr Råg	19	R:d p. tunna.
—	9.	Skånst Korn	14 $\frac{1}{2}$	R:d p. t:n.
—	11.	Skånst Råg	16 $\frac{1}{2}$	R:d p. t:n.
—	15.	Ritorr Råg	18	R:d p. t:n.
—	23.	Skånst Korn	15 $\frac{3}{4}$	R:d p. t:n.
—	30.	Ritorr Råg	18	R:d p. t:n.
—	—	Oriadt Korn	13 $\frac{1}{2}$	R:d p. t:n.
Maji.	2.	Skånst Korn	14	R:d p. t:n.
—	5.	Oriadt Råg	16	R:d p. t:n.
—	—	Riad Råg	18	R:d p. t:n.
—	16.	Riad Råg	18	R:d p. t:n.
—	17.	Ritorr svart hafre	10	R:d p. t:n.
—	—	Königsberger Korn	13 $\frac{1}{2}$	R:d p. t:n.
—	28.	Ritorr Råg	18	R:d p. t:n.
—	—	Finsk ritorr Råg	18 $\frac{5}{8}$	R:d p. t:n.
—	30.	Finskt ritorrt Korn	13 $\frac{1}{2}$	R:d p. t:n.
—	—	Ritorr Råg	18 $\frac{1}{2}$	R:d R:s p. T.

Attesteras. Stockholm d. 23 Maji 1821.

J. G. Paterssen.
Stads-Mäklare.

Fråga till Filosoferna.

Man har skrivit öfver människans bestämmelse. Moralisterne hafva lyckligt ertappat den. Ingen ting är för dem lättare, än att afgöra, hvad människan *borde* vara. Deremot bekymrar dem föga den tilläfventyrs något svårare frågan, om människan *kan* vara allt eller något af hvad hon *borde*. Huruvida det är viktigt att göra den förra läran till en vettenskap, hvarpå man i århundraden arbetat, lemna vi uti dess höga och abstracta värde. För oss dödliga vore utan tvifvel den lärare oändligt mera värd, som upställde till åskådande för ändliga ögon människans *verkliga* normal-tillstånd, än den som resonnerar aldramest skarpsinnigt öfver det *idealiska*.

På två vägar sträfvar man till menschlig fullkomlighet. Den ena är, att utbilda alla sina krafter — den andra, att kulva dem alla under den moraliska kraftens envalde. Det förra är lättare för den, som fått mycket lif och förmåga. Det senare för den, som fått liten förmåga. Den ene hoppas, att i en harmonisk gymnastik för alla sina natursgåfvor upptäcka den punkt, der ingendera skadar den andra, och tror, att denna punkt är den sanna moralen, som ej kan missleda, emedan naturen der vunnit, hvad den med sitt verk åsyftat, och något annat ändamål för moralen ej kan tänkas. Den andre fruktar en förvillelse i hvarje utbrott af kraft. Han hoppas ej på krafternas förmåga att hålla hvarandra i jemvigt; och så snart någondera tager öfverhand, ser han sin varelse vräka för passionernas storm, och ser ingen räddning i annat, än den utsväfvande kraftens underkufvande. Han vågar derföre ej släppa någon enda lös. Ju mer han kan öfvervinna sig, desto starkare tror han sig vara. Han griper rodet på sitt skepp, bemödar sig

*) Hvarföre dessa i synnerhet? Om allmänna värf anförtros af folket eller af lagen åläggas, eller af Konungen uppdragas; böra icke nitet och omtanken för deras fullgörande vara lika?

endast att fasthålla det och bärgar alla seglen, upoffrar bruket af den goda vinden, för att alltid vara på sin vakt mot stormen, nöjer sig att framskrida, huru litet som helst, eller att ligga alldeles stilla, och lemnar åt andra att kringsegla jorden.

Så skilja sig karaktererna på menniskor — så statsförfattningarnas, folkslagens, tidehvarfvens karakterer. Hvem har rätt? Icke Christopher Columbus, som upptäcker en ny värld, utan Castilianska Rådet, som visligen inser, att den ännu icke är upptäckt och således företaget osäkert. Icke Gustaf Adolf, som med en hand full folk kastar sig i den förtyvflade strid, der Europas öde afgöres, bestämmer utgången af denna strid och räddar Europa från våldet och fanatismen, utan den mest skuggrädda bland alla de poltroner, han kunde hafva rådfrågat, och som aldrig skulle hafva funnit giltiga orsaker till ett så vidtutseende företag.

Och likväl, hvad blefve väl världen med blott sådana karakterer, som Columbus och Gustaf Adolf? Huru många skulle väl få rum på detta trånga klot? Huru som helst man betraktar dessa jättekräfters fria spel; så finner man icke deri det normal-tillstånd, man söker. Hvar skall det finnas?

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Öfver Frankrike och England har man haft underrättelser från Spanien, enligt hvilka d. 9 Maji skulle hafva varit allvarsamma oroligheter i Madrid, då Konungen varit i fara och beredd att resa till Toledo, garderne ensamt förklarar sig färdiga att försvara H. M. o. s. v. Detta vederlägges dock genom directa underrättelser af den 11, som innehålla, att Konungen just d. 9, tillika med Infanterna, promenerat i Prado och blifvit af folket hälsad med obeskriflig enthusiasm. Han hade derpå låtit utfärda en proclamation, med försäkran, att

af alla Hans trogna folks utrop, de voro Honora kärast, genom hvilka han hälsades för constitutionel Konung. Från Iruu berättas af d. 14 Maji, att i Tarragona och i många andra städer varit uplopp, då folket ej nöjt sig att begära flera personers förvisning, utan äfven plundrat hus och mördat tre prester. I Murcia hafva, under uploppen, omkring 50 personer omkommit. Öfver Frankrike heter det, att fångar blifvit mördade äfven i flera delar af halfön, men att auctoriteterna lyckats att återställa sitt anseende. Lugnet skall i allmänhet vara återställt. Detta innehålla äfven underrättelser af d. 12, komma öfver England. — Merino är ingalunda utrotad, utan väcker ännu stor farhåga. — Nationalgardet tog, i en skog vid Aranda, till fånga ett band af munkar, band dem vid träden, tände eld på skogen och sålunda brände dem lefvande. Vid en tjurfäkting i Madrid satt en för liberalism känd trumpetare bredvid en person af motsatt parti. En träta upkom, då den sednare drog fram en knif och stack ned trumpetaren. — Salazar, Merinos anhängare, och fyra andra hade lyckats att undkomma ur fångelset i Burgos, men äro ertappade på Franska gränsen och återförda till Iruu.

Man har nu mera detaljerade underrättelser om förloppet med Vinuesas mord, och kan därpå sluta, att auctoriteterna och vakten icke gjort allt, hvad de bordt, för att förekomma det. Dagen efter, sedan Domaren (D. Arias) förkunnat utslaget, cirkulerade, vid middagstiden, afskrifter deraf och några fåga talrika grupper samlades vid Puerta del Sol. Utslaget förelästes högt och det beslöts offentligen att om aftonen gå åstad och mörda fången. Ryktet utbredde sig; man visste, att kl. 3 skulle mordet ske. Precist kl. 3 samlades också cirka 40 personer utanför Lorencini-cafféhuset och tågade till fångelset, åtföljde af en mängd nyfikna. Utan hinder passerades flera gator och vakter. Fångelseporten fans stängd. Vakten, bestående af några ynglingar af nationalgardet, låg i fönstren och sköt öfver — retade äfven, påstås det, medelst upmaning att slå in porten. Detta skedde; våldsvärkarne inträngde till Vinuesa, som först fick ett hammarslag i hufvudet och sedan, genombårad af flera dolkar, upgaf andan. Därpå tågade mördarne till Domareu, hvilken dock blifvit varnad och lemnat sitt hus. Då bar det af till stadsfångelset, för att förnya samma upträde med Abuelo; men vakten der, ehuru fåga talrik, höll sig rask, och mördarne måste aftåga. — Genast upmarcherade en bataljon af gardet, med tre kanoner, till

slottet. Mot aftonen kom Konungen ut och talade till soldaterna, som svuro att dö för H. M:s och dess familjs försvar. (Först d. 7 borttogos kanonerna vid slottet och vakten nedsattes till vanligt antal). Imedlertid hade en ofantlig samling skäckats till Fontana de Oro, där flera talare upmanade till proscriptionslistors uppsättande. Detta skedde, och de öfverlemnades till Madrids Ayuntamiento, som, troligen för att stilla sinnena, åtog sig deras inlemnande till regeringen. De förnämsta proscriberade voro: Gen. Castanes, Giron de las Amarillas (f. d. Krigsminister), Pol och Liguori, Patriarken, några Hofpredikanter, Statsråden Cevallos och Luyando, Anduaga (nämnd Minister i Förrenta Staterna), radactörerna af Censor och Miscellanea, Marq. Almenara m. fl. Förslag är på klubbarna gjordt att till alla städer sända agenter, till att epurera, d. v. s. utrensa sådana, som anses inconstitutionella.

Miss tankan för försumlighet å auctoriteternas och Ministrarnas sida är högt yttrad hos Cortes. Gen. Capitainen (Villalba), som synes hafva haft mesta skulden, är, som man vet, redan afsatt; och Morillo, som blifvit hans efterträdare, kommer alla orolige att darra, hvarföre de också med alla krafter arbeta på hans affägsnande. Undersökning är anbefalld; men svårigen vågar någon uppträda som vittne mot mördarna. — Vinuesa begrofs bitida på morgonen d. 5, nästan i hemlighet, och Domaren D. Arias (som dragit sig undan och fått efterträdare) lät då escortera sig af 80 dragoner.

Cortes hafva nu med 98 röster mot 58 definitivt antagit hela lagen om feudalfrittens afskaffande. — I de anticonstitutionella orostiftarnes dömande hafva Cortes beslutit att olika grundsatser skola följas, emedan många förledda uslingar bland dem finnas. — Krigsministern har berättat, att 16,595 man fordras till reguliera arméens komplettering, hvilken man vill påskynda, ehuru de diplomatiska communicationerne äro ganska tillfredsställande. — Regeringen skall ämnat förelägga Cortes en ny plan till presterskapets reformerande, som skall förekomma upropspredikandet. — Underhandlingarne med Venezuela och Buenos Ayres hafva kommit långt. En, säkert falsk, berättelse säger, att Bolivar föreslagit, det Caracas förblifver under Spanien och han förordnas till Gen. Capitaine där, hvaremot de öfriga provinserne skulle erkännas för sjelfständig republik.

Regeringen här har, genom sin Minister i Schweiz, låtit meddela Schweitziska regeringen ett Cortes beslut, enligt hvilket all värfvad militär kommer att uphöra, men hvare tillika yt-

ras den önskan, att öfverlevorna af de värfvade Schweitziska regimenterna måtte nedsätta sig i Spania och låta naturalisera sig.

Turkiet. Grekernas revolution utbreder sig öfver allt och vinner styrka, heter det från Zante af d. 12 April. Resningen i Moldau och Walachiet synes blott, såsom ett falskt anfall, ämnad att betäcka en vida kraftigare i sjelfva Grekland. Hela Morea är under vapen. I Patrasso rasade elden i fyra dagar, och under det korset stod uppsatt, mördades alla Turkar, hvar man fann dem, under det de tillika från kastellerna ouphörligt besköto den olyckliga staden, der äfven kvinnors, barns och gubbars blod strömade. Consulerna, som ej mer kunde skydda alla de till dem flyktade olyckliga, måste sjelfva söka sin räddning på fartygen. D. 7 Apr. höll ändtligen Erkebiskopen (en ståndaktig och verksam man, Alis bundsförvandt) åter sitt intåg i staden och utgaf en proclamation, bestående blott af de orden: "Aktion för Consulerna, hjälp åt de Christna, döden åt Turkarna!" På samma gång inlopp berättelse, att slottet Lepanto belägrades af de Christna, och att Munken Gregoras med 6000 Greker bemäktigat sig Corinthiska Isthmen. Äfven Napoli di Romania ansattes hårdt af de Christna i Argos. De från Eleuthero-Laconia komna Mainotter, under anförande af Kolokothron (f. d. Major i Rysk-tjenst) och Pozzomita, hafva intagit Misitra (Sparta) och Bordoni. En afdelning, anförd af den urgamla familjen Capitanacchi, har militäriskt oöcuperat Kalamathon. — En sednare berättelse säger: Nästan hela Peloponnesus är befriad; Patras, Neocastro, Tripolizza och alla fästningar på Morea, undantagande Methone och Corona, äro med storm intagna af Spartanerna.

En resande berättar följande: En corps af Ypsilantis armée, under Öfverstarne Kalkothoni och Duka, har gått öfver Donau vid Sístow; 10,000 Bulgarer och Servier hafva lättat öfvergången och förenat sig med denna corps. Hela Bulgarien har gripit till vapen, och hufvudstaden (Stora Ternowa, nyckeln till berget Hamus och Donau-fästningarna) är i Grekernas händer. — Epirotiska arméen har framträngt ända in i Thessalien. De 30,000 man, som Sultan under Pascho Beys befäl sändt mot Grekerna, äro alldeles förstörda. Suli, Parga, Prevesa och alla fasta orter i Epirus äro intagna af Grekerna. — Ordningen och raseriet hos Turkarna i Constantinopel äro obeskrifliga. Äfven den 80-årige gubben Maurocordato, brorson till den forna Hospodaren, har

blifvit hängd vid sin dörr. Flera ädlingar och köpmän hafva haft samma öde. Alla dessas vänner, tjenare och bekanta, äfvensom släktingarne till alla dem, som befinna sig vid arméen eller som flytt, hafva blifvit mördade på det rysligaste sätt. Alla Christna utan undantag misshandlas så som aldrig förr skett. Afrättningarne tilltaga dag från dag, och de 200,000 Christne, som vistas i Constantinopel, äro på fördärfvets brädd. — Den underrättelsen, att tvedrägt och misstroende herskar mellan Ypsilanti och Theodor, är falsk och med slit utspridd. Den sednare handlar i Ypsilantis namn och på hans befallning. Han är honom fullkomligt undergifven och tillgifven.

Från Wien berättas, att det ursinniga folket i Constantinopel i flera dagar hållit på att mörda hundradetals Christna. Det sades till och med, att hela gator i Pera (der de Christna i synnerhet bo) blifvit itända och alla invånare, män, kvinnor och barn, mördade och upbrände; att alla de Christna Ministrarne tillbomat sina hus och sväfvade i fruktan för de rasande Turkarna. Lady Strangford skall, då hon under ett uplopp begaf sig från ett hus till ett annat, blifvit särad i hufvudet. — Till Patriarkens död (hvilken måste väcka förtviflan hos alla Greker) kan man icke gissa någon annan orsak, än att han var bror till Biskop Nicolaus i Tripolizza, Mainotternas anförare. — Från Asien väntas en talrik armée, och Sultan har låtit inköpa en mängd hvete till proviantering. Utskrifningen af folk samt afrättningarne i Constantinopel hade i Smyrna förorsakat mycken förskräckelse och stockning i handeln. Sinnena äro dock åter lugnade. — Den nya Storzviziren har blifvit afsatt och skickad till Cypern, emedan han var för sträng — nemligen mot den väpnade pöbeln, som icke fritt fick drifva sitt ofog mot de Christna i Pera. Hans efterträdare är Salib Pascha, den samme som förut, i egenskap af hans Kaimakan, förvaltade embetet.

Turkarne syntes, enligt underrättelse af d. 27 April, icke vara långt från Bueharest, där Theodor ämnade försvara sig. Alla innevånare sväfvade i fruktan, och Metropolitnen flydde, tillika med de få kvarblifna Bojarerna. Den nya regeringen i Moldan underhandlar med Porten och är ganska underdånig.

England. En Irländsk tidning säger, att Konungen nu högtidligen gifvit sitt ord att i sommar besöka Irland, sedan kröningen är förbi. — Ministrarnas tal i parlamentet tillkännagifva, att Konungen ännu låtsas kröna sig utan sin gemål, hvartill han, enligt deras påstående, äger rätt. D.

21 Maji frågade, i underhuset, Hr. Monak, i afseende på de förl. år beviljade 100,000 pund till kröningskostnader: 1:o Om man träffat anstalter för Drottningens deltagande i kröningen: 2:o Om ökade kostnader därigenom skulle upstå. Han hade hört det förargeliga ryktet, att inga anstalter vidtogos för Hennes Maj:t. Skattkammars-Cantzleren svarade ganska obestämdt, hvarpå Hr. Bennett angrep honom häftigt, Lord Londonderry lå då förstå, att kröning ingalunda vore Drottningarne så oumgäkelig och först skulle fordra en egen kronans act, i kraft af Konungens prerogatif. Han hoppades, att de Högtärade Herrarne väl icke ville, genom en sådan acts eröfrande, åter väcka en allt mer aftynande strid. Hr. Brougham protesterade mot den satsen, att Konungen kan från kröningscerimonien utesluta hvem han behagar.

Norrige. D. 26 Maji företogs Stortinget, till öfverläggning, det från Utskottet för uppgörelsen med Danmark inkomna förberedande utlåtande, huruvida närmare uplysningar i ämnet borde inhemtas. Derjente förekom det Kongl. rescriptet af d. 12 April. Amtman Falsen yttrade sig mot flera uplysningars inhemtande och föredrode en bok, där den i Gr. Löwenhjehns declaration af d. 7 Junii 1815 återopade tractat med Preussen finnes intagen. Bull, Tank, Heidman, Byskrifvare Falsen, Landmark, Arntzen och Tonning yttrade sig mot hemställan; Gram, Deinboll, Böckman och Flor för den samma. Utdrag af tractaten upplästes, och Gram begärde, att boken måtte lämnas till Utskottet och målet uppskjutas. Detta uppskof afslogs med 39 röster mot 33, och utlåtandets 1:sta punct förkastades med 50 mot 22. Andra puncten, eller om meddelande af underhandlingarne med främmande magter, företogs. Krogh sade: "Att Norriges sjelfständighet är erkänd af främmande magter, ser man af flera tractater. Nu är högst olägligt att begära den föreslagna uplysningen; och vi böre handla så, att vi kunna förblifva sjelfständiga." Efter att hafva blifvit bestridd och försvarad af samma personer, som förra puncten, blef denna förkastad med 50 röster mot 23. Den tredje likaså. Därpå proponerade Presidenten, att, då vidare uplysningars inhämtande blifvit ansedd onödigt, målet mätte, på reglementariskt sätt, företagas till slutligt afgörande, hvilket beslöts att ske d. 29. — Huru det då blifvit afgjort innebålla tidningarna icke, och rykten vill man ej anföra.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Tisdagen den 12 Junii.

Om Stånd och folkklasser i Sverige.

(Forts. fr. N:o 8.)

Köpmännen kan man här i Sverige knappast kalla en egen folkklass. Varu-omsättningen är så ringa, att den icke kan sysselsätta någon betydligare del af nationen. Köpmannen har nästan alltid någon annan näring bredvid handeln. Det har funnits vissa korta epoker, då handeln varit sjelfständigt och kunnat drivas i stort; men snart har småkrämeriet och afsättningen af egna tillverkningar återkommit. Den viktigaste handels-artikeln är jernet; och huru många köpmän finnas, som ej tillika äro Bruksägare eller åtminstone Bruksägarnes förlagsmän, d. v. s. jernets verkliga ägare, innan det tillverkas?

Det finnes få Svenska handelshus, som äga någon betydlig kredit eller anseende på främmande orter. En epok har nyss varit, då sjelfva Svenska namnet var illa anskrifvet hos utländingar, genom en hop banquerouter och andra händelser, som tillskyndade utländska köpmän täta förluster på deras transactioner med Svenska, i synnerhet på vissa platser. Conjunctionen var sådan, att en stor mängd efemera handelshus upväxte, såsom svampar under en våt höst, gjorde lyckliga couper, lyste, blefvo öfvermodiga och föllo så snart den första frostnatten inträffade. Dessa dagens

producter drogo dock med sig i sitt fall en hop ärliga och arbetsamma handlande, skadade Svenska namnets kredit och bidrogo att bringa öfver landet en allmän förlägenhet.

Denna efemera existance af handelshus är någon ting, som man finner, så långt man ser tillbaka i Svenska handels historia. Högst sällan hafva de hållit sig två eller tre generationer, då man deremot i andra länder har seklergamla firmor. Den långa och säkra erfarenhet, den öfver hela världen stadgade kredit, som är en följd af denna ålder, ger handeln en fasthet, som trotsar åtminstone vanliga missconjunctioner och skyddar mot detta, ej blott för handeln utan ock för hela landet förderfliga, kylbyterande vid första motvind.

Hvad som mest förstört handelsståndet, är denna olycksaliga begärelse att lefva och lysa, att synas rik så snart man öpnat Contor, och ofta långt förut. Detta tror man ge kredit, och derföre har mången i första början ansträngt sig till den grad, att han snart ramlat, i stället att det, genom hushållsaktighet, varit möjligt att småningom göra sig verklig, solid förmögenhet. Banquerouter med några få procents utdelning hafva bidragit att sätta all handel i vanrykte och på osäker fot.

Detta är, ty värr, ofta förhållandet med de nya hus, som upstå. Huru sällan ett handelshus hos oss öfverlefver ett par

generationer, hafva vi redan anmärkt. Orsaken härtill är den samma, som från alla näringar jagar förmögna ynglingar: sträfvan efter titlar och anseende, d. v. s. efter embeten, med hvilka ensama anseende är förbundet.

Den inländska handeln är en obetydlighet, mot hvad den tyckes böra vara. Den del deraf, som icke hämmas af skrän och privilegier, är besvärad derigenom, att Kronan blandar sig deri, eller egentligen fordom blandat sig deri.

(Forts. e. a. g.)

Tillägg till sista Numer.

Våra läsare hafva säkert icke underlåtit att anmärka, att den provision, Hr. Neyber fått till godo njuta, upgår till mer än 2 procent af hela uphandlings-samman, när man nämligen anser för provision allt det han för kostnad och besvär upburit. Vi hafva angydt detta, då vi anmärkt, att provisionen, som af Hr. Frih. Wirsén beräknas och svarar mot 1 procent, är tagen utom kostnads-ersättningen, hvilken upgår till mer än halfva summan af de 5000 R: d, Hr. Neyber erhållit. Men på det ingen läsare må öfverfara denna mindre omständligt behandlade del af ämnet; taga vi oss friheten att återkalla upmärksamheten härpå, och uprepa tillika den anmärkningen, att köpmannen, som för commissioner tager sina 2 procents vinst, icke fordrar särskild ersättning för sin lefnadskostnad, utan just för den och för sin möda godtgör sig med dessa 2 procent — dock ofta äfven med mindre, äfven med blott 1 procent, särdeles för kontanta uphandlingar, hvilka anses för de minst besvärliga handels-commissioner.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Frihetskriget i sjelfva Grekland tager en afgörande och rask gång. Från Cattaro berättas af d. 1 Maji, att de 12 hufvudmännen för resningen bildat sig, midt uti Messonien, till ett civilt och militäriskt förvaltningsråd för hela Morea. Denna regering begynte med att genom en proclamation försäkra lif, egendom, religion och jennlikhet inför lagen åt alla Turkar, som underkastade sig. Dessa svarade genom det gruffigaste blodbad på qvinnor, barn och gubbar. Den nya regeringen ("Senaten i Morea") har till Neapel och Livorno skickat proclamationer, däri resningens orsaker utvecklas och fri handel loivas alla nationer. Erkebiskopar och prester gå i spetsen för det väpnade folket. Fanor och flaggor föra på ena sidan ett med strålar omgifvet kors, på den andra en Phoenix. Vid Napoli di Romanä har stått en blodig drabbning. En hjektinna, Wublina, enka efter en af Turkarna år 1811 mördad ansedd man från ön Spezia, kom sjöledes, åtföljd af sin enda af Turkarna skonade son, sina släktingar och många på hennes bekostnad utrustade väner, (hon ägde sjelf 7 skepp af dem, hon anförde) och intogade i staden, just som tre ridande legioner, efter att hafva bland Turkarna anställt ett blodigt hederlag, intogade från laudsidan. Dessa tre legioner föra namn af Athen, Macedonien och Thessalien. Hufvud-corpsen infanteri benämnes af Lacedemon och är fördelad i flera bataljoner. Den anføres af Mainoternas öfverhufvud, Petrobäis, under hvilken stå Kolokothron, Chrysopathis, Andruzzo, Odysseus m. fl., hvilka förut varit i Fransk, Engelsk eller Kysk tjenst. Det försäkras, att Turkarne vid Napoli förlorat 6000 man och Grekerne 800. Förbittringen var så stor, att man fann Greker och Turkar liggande döda i hvarsandras armar, så som de stuckit ihjäl hvarandra. Äfven talas om en seger, som Grekerne, under Gazis, med lika mod och framgång, skulie hafva vunnit i den sköna Tempedalen vid Larissa. Petrobäis skall med 25,000 man hafva framträngt genom Hexamili, Desfiléen på Isthmus, för att förena sig med de öfriga Grekerna. Alla Attikas invånare hafva fört qvinnor och barn i säkerhet på ön Salamis och lemnat dem med de orden: "I skolen vara enkor, om vi ej återkomma såsom segrare". — Hela Aetolien och Phocis äro i resning. Armatolis (de väpnade stammarna) i Acarnanien, Agraphes och södra Thessalien hafva i Paradisis förenat sig till ett Edsförbund, att icke för bortlägga vapnen, än de fördrifvit barbarerna ur fäderneslandet. Deras betydligaste corps inne-

har de filéerna i Pindus; hvilken vigtiga ställning ogent gynnad Ali, i det den bevakar och försvagar den i Epiras mot honom stående magt och alldeles afskär för henne all tillförsel, så att hon icke torde länge kunna hålla ut. Suliöterna hafva intagit Voinizza och fingo dagligen förstärkningar från Epiras, Akarnanien o. s. v. Turkarnes flotta i Joniska hafvet hade blifvit alldeles onyttig, emedan de måste frukta, att matrosarne (till största delen Greker) skulle öfverlemnna dem åt sina landsmän. Hon har inlupit i Gumenizza hamn, midt emot Corfu, där dock Hydriöterna, Spezziöterna och fartygen från Psara kryssa och mycket oroa henne. — Montenegrinerna äro i handgemäng med Paschan af Scutari, hålla därigenom öfra Albanien i fruktan och hindra Paschan att skada Ali, som är försedd med mera artilleri än hela Storherrens armée. Den gamle Ali, som antagit namn af Kara-Ali (Ali den biltoge), har ej blott gifvit Sullioterna de herligaste löften — han gäller nästan för profet bland dem, då han förl. år spådde Ottomanniska rikets undergång — utan äfven, hvad mer är, till dem öfverlemnad 60,000 gevär, dem han hade i reserve. — Den fordnas Storviziren Ali Rhiza Pascha är nämnd til anförare mot Grekerna i Morea. Från Wien berättas, att Furst Michael Ypsilanti, Alexanders bror, i första dagarna af April kommit, på ett Grekiskt skepp, till Morea och, jemte Biskop Nicolaus i Tripolizza, enligt folkets allmänna önskan satt sig i spitsen för resningen. (Detta synes dock föga säkert, då vida nyare underrättelser ingen ting därom innehålla).

D. 26 April kommo till Belgrad två Bostangis från Constantinopel, med befallning att till Paschan kalla samtliga de Serwiske district-chieferne. Men då desse erhöilo en vink om det hemliga uppdraget, Bostangis hade, att låta halsugga dem; infunno de sig icke. Tillika skola de hafva beslutit Serwiens beväpning och ständaktigt försvar mot den antågande Paschan af Bosnien. Till Alexander Ypsilanti afgick en deputation. — Öfver Venedig har man ett rykte, att Paschan af Belgrad flytt till Semlin, sedan han öfverlemnad Belgrad åt Serwierna. Mellan d. 28 och 30 April skall Paschan af Widdin hafva, på gränsen af Walachiet, begynt sina operationer mot Theodor. Han hade vid Widdin gått öfver Donau, men, enligt öfverensstämmande berättelser, d. 1 Maj vid Krajowa blifvit af Theodor med stor förlust tillbakadrifven öfver floden.

Från Constantinopel skrives af d. 3 Maji: Redan i första hälften af April begynte allt färre handelskepp komma hit, och de så medförde endast obehagliga nyheter för Porten, t. ex. att alla

öar i Arkipelagen rest sig och att Candia var fullkomligt i Grekernas våld, hvilka fördrifvit alla Turkar och bemägtigat sig alla fasta orter på ön. Detta förmädde Porten att påskynda sin flottas utrustning, för att återtaga detta högst vigtiga land. Ingen hade mera skäl att afskudda öket, än Candia, i anseende till dess ovanliga hårdhet öfver ön. — Efter långa öfverläggningar i Divan, beslöts att inkalla en stark armée från Asien. Flera Paschar hafva lått stränga ordres och skola komma i spitsen för sina trupper. Porten vill på en gång uppställa två väldiga arméer, en vid Donau, en mot Morea. Inredertid samlas alla disponibla trupper i Rumelien, för att öfver Hæmus gå åt Bulgarien. Janitscharerne i och omkring Adrianopel skola bilda avantgardet. — Rykska Ministern hade täta sammankomster med Portens Ministrar. Ali Pascha har blifvit erbjuden att upptagas till nåder, om han vill nöja sig med ståt-hållerskapet öfver Albanien. Men han har förkastat anbuden och fordrar vilkor, dem Porten icke kan bevilja. — De i Constantinopel mördade Grekers antal går till tusendetal. Den rasande pöbeln skär af hufvuden, under tillsägelse till slagtoffren: Nie bolcze (var icke rädd). Detta ord har blifvit den förfärliga lösen, som dagligen höres på de gator, där Greker bo.

Äfven från Smyrna hafva många familjer flytt till öarna i Arkipelagen. I Smyrnas hamn lågo flera väpnade Grekiska handelsfartyg, färdige att i nödfall genast med eftertryck bispringa de Christna. Turkarne voro intagna af en panisk förskräckelse, Gouverneuren sökte att hämma de Christnas flykt, genom löften om lugn och säkerhet. I ön Psaras hamn lågo 40 väl rustade skepp, hvar till snart kommo 25 Hydriostiska, som sett Napolis belägring, hvilken leddes af Wublina. Säker underrättelse hade sedan till Smyrna inlupit om Napolis öfvergång.

Om Ypsilanti har man från Bucharest flera nyheter, hvilka dock tyckas oförenliga med andra och färskare. Han skulle hafva förskansat sig i Tergowieste; trupperne skulle vara missnöjda med honom (i anseende till falska uppgifter om Ryssarnes biträde o. s. v.) och några redan hafva öfvergifvit honom; han och hans underbefälhavare skulle hafva begärt pass till granstaterna m. m. För öfrigt berättas, att Turkarne gått öfver Donau och voro i antåg mot Bucharest och Tergowieste; att de nedgjort något krigsfolk och bönder. (Dessa underrättelser äro äldre än den om Turkarnas tillbakaträngande öfver Donau vid Krajowa — dit just dessa nyheter från Bucharest uppgifva att Turkarnes hufvudstyrka skulle komma). Theodor höll

på att i Bucharrest förskansa sig och profva sina 7 kanoner (hvaribland blott tre Svenska voro dugliga). Han ville underhandla o. s. v. — allt sådant, som genom nyare berättelser göres mindre trovärdigt.

Från Moldau flykta Grekiska familjer i stora skaror till Bessarabien. D. 8 Maji troddes Turkarne inträffa i Jassy. De härja, utan förskoning, allt i sin väg.

Spanien. Efter de upträden, som ägt rum i Madrid, vågade Konungen och dess familj sig icke ur slottet. Detta förtröt Gen. Capitainen (Morillo); han föreställde soldaterna skammen af ett sådant tvång. "Soldater," så slöt han, "ären I icke färdige att utgjata er sista blodsdroppa för Konungen? Skullen I icke försvara honom, i fall några öfvermodiga uslingar vågade insultera honom?" — "Jo, jo," ropade alla, "lefve Konungen! Vi känna och bry oss om endast Konungen." H. M. och den Kungliga familjen promenerade sedan, med dubbel escorte, och emottogs med högljudd glädje. Morillo har sedan föreslagit och Konungen beslutit, att 12,000 man skola sammandragas i och omkring Madrid, hvilket folket icke lär se med nöje. — Marquisen af Casa-Yrujo, en af Konungens Ministrar före revolutionen, är nämnd till Spansk Minister i Paris. Allt detta är märkvärdiga tecken. — Konungen har vägrat sanction åt Cortes's beslut af d. 12 April, angående de patriotiska sällskaperna. Inrikes Ministern, som förkunnade Cortes detta, beklagade, att han måste det; men Europa, sade han, skulle däri se ett bevis på H. Ms frihet. Tidningarne hafva icke ens i utdrag intagit grunderna till vägrandet, hvilka uplästes. — Cortes's sessioner äro d. 13 Maji förlängda på en månad. Från staden Malaga hade en petition inkommit, att Konungen måtte, ej blott, såsom nu skett, på en månad förlänga Cortes's sessioner, utan ock, efter dess förlopp, sammankalla dem till uttima session.

Merino har äntligen blifvit lefvande utlemnad åt Empecinado, och Provincerne vid Ebro äro lugnade; flera prester hafva insändt sina undergifvenhets-försäkringar; Julianillo har gått hem och sköter sitt handverk. Nästan alla prester i Vittoria äro häktade, till följe af angifvelser af de flogne bland Salazars band. Från Valencia berättas, att Elio fått sin dom och blifvit afriktad. — I Barcelona har man upptäckt en sammansvärjning, ledd af en utländsk General i Spansk tjänst, hvilken insmugit sig, förklädd till munk, och åter undkommit till Frankrike. Många personer äro

häktade och 15,000 gevär upptäckta. — I Vittoria hafva fyra af de vid Salvatierra tagna anförare, Alcalden Luzuriaga och två Kyrkoherdar blifvit dömda till döden. — Man har erbjudit alla i Cadix sist häktade personer, utom en munk, att komma i frihet; men ingen har velat emottaga denna gunst. Kanske fruktade de att blifva mördade af pöbeln.

Norrige. D. 29 Maji företogs, till afgörande, frågan om Danska skulden. Flera preliminära förslag gjordes, t. ex. att inhemta Höiesterets betänkande; men förkastades. Därpå lästes Utskottets betänkanden af d. 22 Mars och 4 Maji, och, med 54 röster mot 21, antogs det sistnämnda 1:sta punkt, eller att Norrige på 30 år, räknade från d. 1 Julii 1820, betalar de 3 mill. Hamb. b.co, hvarigenom alla ömsesidiga fördringar mellan Norrige och Danmark eller mellan Norska medborgare och Danska statscassan samt Danska medborgare och Norska statscassan äro upgjorde. D. 30 företogs saken åter och enhälligt antogs 2:a och 3:dje punkterna, eller att de till Danm. redan gjorda utbetalningar (558,254 R:d Hamb. b.co) föras Norska statscassan till last, med ränta till d. 1 Julii i år, 168,000 Spdr., och att Konungen befullmäktigas att d. 1 nästk. Julii låta till Danm. utbetala 41,745 R:d H. b.co. 4:de och 5:te punkterna (angående anvisning på medel till betalningen) antogs äfven, utom ett moment af den sista punkten. 3 punkter återstå. — Statsrådet Grafve Wedel Jarlsberg infann sig och aflemnade Kongl. Majts (genom våra tidningar redan kända) reseript af d. 24 Maji, i anledning hvaraf Rosenkilde återtog sitt förslag om kungörelse till Norska folket, äfven som ett d. 29 upläst ("förnärmande, och opassande") Votum i ämnet.

Amtman Falsen afgaf skrifligt votum, hvori han förklarade, att "Norrige är skyldigt att betala; att det, genom nekande, lätt kunde komma att underskrifva sin egen tillintetgörrelse"; att "Norrige, genom Kieler-tractaten, därvid det icke rådfrågades och då Konungen af Danmark icke ägde uphäfva Norriges och Danmarks förbindelse, icke kunde förpligtas att betala — men att 1814 års Storting updragit åt Konungen att ensam upgöra Danmarks och Norriges ömsesidiga fordringar". Denna sats utvecklar han vidlyftigt och styrker den med citationer.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIERA

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 14 Junii.

Om Stånd och folkklasser i Sverige.

(Forts. fr. N:o 13.)

De lärda — litteratörerna utgöra icke någon egen folkklass i Sverige. Landet är för litet befolkadt, och folket för litet begifvet på läsning, för att kunna sysselsätta och föda en egen mennisko-klass, som ensamt egnar sitt lif och sin verksamhet åt vetenskaper och bokliga konster. Då en älskad författare i England, Frankrike, Tyskland, ej blott kan lefva af sina litterära producters afsättning, utan ofta derigenom samlar anseelig förmögenhet; måste deremot en Svensk lärd nödvändigt välja ett näringsfång med lön, bredvid sina lärda arbeten; ty de rike blifva så sällan productiva litteratörer. Den vetenskaps- och konst-iddkare, som icke lyckas att ingå vid Akademierna, måste således göra sina bokliga konster till bisak och söka en tjänst i staten. Vanligen sker detta i prestvägen; och det är visserligen icke illa, att läroståndet tillagnar sig uplysningen. Men det vore dock önskansvärdt, att lärdomen och förståndets yrken kunde blifva oberoende af alla considerationer, ansöknin- gar och befordringar, och att deras idkare kunde se sitt bestånd tryggadt endast genom framgången af sina bemödanden för ljus och sanning; att den, som genom ovan-

ligt snille kunde sprida ny dager öfver vetenskapliga eller medborgliga ämnen, ägde för sig en möjlighet att, äfven i fall han vore missgynnad af lyckan, lefva endast och allenast för sin sak, utan afseende på hyardags-bekymmer, som afvända derifrån. Den litterära sjelfständigheten är af vida större vikt, än man vanligen föreställer sig. En nation utan en sjelfständig litteratur löper fara att, äfven i flera andra stycken, sakna sjelfständighet. Huru mången sanning har ej blifvit nekad eller glömd, derföre att hon saknat försvarare! och huru mången har nog sjelfförsakelse, för att vilja, genom hennes försyar mot ett ofta mäktigt parti, förverka sina anspråk på timligt välstånd, kanske på timlig välfärd! —

Svenska *Bonden* är en bland de få, som aldrig varit lifegen. Han har i half- fjerde sekel varit Riksstånd, constituerande del i lagstiftningen, och derigenom bordt vara i tillfälle att förvärfva mera verkligt anseende och inflytande, än han gjort. Lagen tillägger honom flera rättigheter, hvilka utöfvande försvunnit genom bruket. Så är t. ex. stadgadt, att allmogen sjelf skall välja sin härads-nämnd, hvilket dock aldrig sker, ehuru verkställighet af stadgandet ofta blifvit yrkadt. Hvilken vikt skulle icke folket vinna genom denna sanna municipal- inrättning! hvilken vikt och sjelfständighet skulle icke dessa folkets ombud vid dom-

stolarne få, om, i stället att af en dom-halvande utses och någon gång vara blott de lydigaste och brukbaraste verktyg för hans vilja, de innehade sina säten genom folkets förtroende. De utgöra nu en ofta löjlig prydnad vid domstolarna, eller blott rättens betjante, som verkställa stämningar, biträda vid kronobetjeningens förrättningar, o. s. v. Detta exempel må vara tillräckligt att visa, huru Sveriges sjelfständiga allmoge förlorat dess verkliga, uphöjda plats i samhället. Man har uprepat och kanske ännu icke öfvergifvit den läran, att allmogen ej behöfver lära något, och denna lära har så lyckats i verkställigheten, att allmogen i allmänhet icke fått lära känna sina rättigheter eller statens läge och behof. Derigenom har bonden, i sina offentliga medborgerliga functioner, [vid domstolar, Riksdagar &c.] blifvit brukad till afsigters vinnande.

Men att ur detta samma, så ofta missledda och föraktade, Bondestånd bör upväxa Sveriges sanna styrka och ljus, skulle mången anse sig berättigad att tro. Bonden är, utan jemförelse, den betydligaste fastighets-ägare i landet. Han är ännu, bland det i allmänhet af sitt lefnadssätt fördärfvade släktet, den kraftfullaste, den minst förvridne. Man träffar åtminstone i vissa provinser, hos bonden så mycket sant mod, så mycken öppenhet, ärlighet och gästfrihet, så mycket klart förstånd på hvad som ligger inom hans kunskapskrets, så mycken lätthet att fatta, hvad andra uttänkt, eller sjelf göra upfinningar i mekaniska ämnen och andra förstånds-yrken, så rik inbillning eller, om man så får säga, poetiskt ämne, att kanske intet land kan upvisa en sådan allmoge. En Fransk författare säger, att hvar bonde i Sverige är poet; och hur mången stor talent för de sköna konsterna har icke, nästan utan yltre väc-

kelse, uppenbarat sig hos Svenska bönder! Ett längre vistande vid Riksdagar och allmänna ärender har ofta hos rena bönder utbildat ett det finaste förstånd på dessa ärender. Allmänna lagen är ofta så rent och klart fattad af bönder, att de kommit lagkloka ex professo att blygas.

Detta gäller, såsom anmärkt är, egentligen om vissa provinser, de skogbevuxne och bergige. Hos slättbon är, om ej förståndet just sämre, dock åtminstone lynnet trögare; näringsfliten, glädjen, öppenheten och gästfriheten vida mindre. Bränninet, denna olycksaliga krydda, som genom förbuden mot dess tillverkning och nyttjande, genom klimatets hårdhet och behofvet af spirituösa upfrisknings-ämnen, slutligen genom den ekonomiska nöden, blifvit så allmänt och hotar att grafva den grop, som skall upsluka Svenska allmogens både fysiska och moraliska kraft, har sitt största värde på slätlandet, der lefnadssättet i allmänhet är sådant, att det icke befordrar liflighet och glädje, grundvalarna för så mycket godt hos menniskan.

I Sverige finnes ingen *Pöbel*, ingen sådan massa, som i andra länder visar sig, af syslolöst, rått, vildsint pack, färdigt att af hunger eller ondt kynne begå utsväfningar vid den minsta anledning. Sådant finnes endast i stora fabriksstäder eller där en fåtalig rik corporation utöfvar seigneurs-rättigheter öfver en tusenfaldigt talrikare flock lifegna, dem lagen likväl stundom erkänner för fria. Högst sällan hafva vi sett någon ting, som liknat pöbel-uppträden; och orsaken är dels svenska lynnets tröghet, dels bristen på upfostrings-anstalter för pöbel-lif i stort.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Posten från Constantinopel kan, i anseende till oroligheterna i provincerna, icke nu-

mera gå landvägen och därför är nu Odessa, från hvilken stad paketsfart blifvit öppnad, det enda ställe, där man någorlunda tidigt kan hafva underrättelser från Constantinopel. Där skall, enligt bref från Odessa af d. 7 Maji, äfven pesten nu hafva begynt härja.

Från Jassy skrives af d. 11. Maji, att Grekerne i stort antal komma till Galacz. D. 21 och 22 April hade två skepp inlupit där och medfört 40 kanoner, 2000 gevär, 2000 sablar och andra krigsförnödenheter. Samma bref innehålla, att Ali Pascha (om hvars nederlag och död ryktet således var falskt) Påskdagen gjort ett lyckligt utfall, slagit de mot honom afsända Turkar och med kraft trängt in i Thessalien. — Från det egentliga Grekland och Öarna har man annars inga nyare eller directa underrättelser. Öfver Wien berättas, att Candias invånare rest sig, i anledning af ett af Paschan föröfvadt brott, af samma natur som det, hvarför Tarquinierne förlorade Roms thron.

Från Neapel och alla Italienska hamnar, där Grekiska skepp ligga, berättas, att de skynda sig att afsätta sina spanmålslaster och ifrigt anhålla om snar expedition. Lägges man därtill, att Studerande och äfven Handlande af denna nation från alla håll skynda hem, emedan deras anförvänder hota dem med förlust af arf och egendom, i fall de icke deltaga i striden för fäderneslandet, så ser man ögonskenligen en allmän anda bland detta folk. De smickra sig med det hopp, att Ryska hofvet skall, vid underrättelsen om Orientaliska Patriarkens nesliga död, göra något, till att hämnas honom och trygga sina olyckliga trosförvändters lif.

I Trieste har man haft bref från Constantinopel, där det skall vara något lugnare. De Turkiska invånare, som ej äro soldater, hafva åter blifvit förbudne att väpna sig, och Rajas (de Christna undersåtarne) hafva fått befallning att åter öppna sina bodar. Porten har afgifvit den försäkran, att man skall veta skilja de brottsliga från de oskyldiga. Däremot måste alla, som förut varit Rajas, nu åter blifva det; och alla skyddsbrief af Europeiska Consuler och Sändebud förlora sin kraft.

Grekernas stridskrafter till sjös skola ansenligt ökas och mer än 300 väl bevärade och bemannade, Psariotiska och Hydriotiska skepp redan finnas, hvilka redan eröfrat från Turkarna en fregatt och tre krigsbriggar. — 8500 Grekiska flyktingar, inberäknade kvinnor och barn, hafva redan ankommit till Zante. Men karlaringo vidare inkomma, och äfven kvinnor skola snart, i brist af rum, tillbakavisas.

Ett osäkert rykte omtalar, att Turkarne redan

inryckt i Bucharest, voro nära Jassy och tagit en sådan öfverhand, att Ypsilantis sak syntes alldeles ohjelpig. Detta vore utan tvifvel ganska ofördelaktigt för Grekerna, ehuru deras interessen på intet sätt äro att förblanda med Moldavernes och Walachernes. Desse hafva ingen ting gemensamt med Grekerna, och äro snarare deras naturliga fiender. Deras resning är icke riktad mot Turkarna utan mot deras egna Bojarer, som äro deras tyranner. Ingen ting önska de så högt, som att deras Hospodarer, som behandla dem värre än Algerierne sina slafvar, ej mer måtte få vara Greker, såsom de hittills varit. Så snart Porten blott är riktig synpunkt betraktat Moldaniska och Walachiska angelägenheterna, måste han upfylla denna önskan. Detta skall befästa Sultans välde öfver de båda provincerna.

Spanien. Merino är ingalunda fången, utan gick d. 7 Maji förbi Celada del camino, under det Empecinados hela magt sökte honom vid Lerma och Aranda. Några flyktingar, hvilka, en och en, skilt sig från hans band, för att på annat håll åter samlas, hade narrat Empecinado med falska rykten. Merino har tagit vägen åt la Vanda Madrilejos, åtföljd af 30 ryttare, och troddes ämna sig till Frankrike, med de få öfverlevorna af sitt band. Hans gamla bundsförvandt Gil Aguilero blef honom ötrogen och öfverföll, efter den olyckliga slagtingen med Empecinado, vild och rasande några prester och munkar, och mördade dem; men skonade dock Merino sjelf, då han kunnat honom, efter dess vana, sofvande under en ek. Ett bref från Burgos meddelar rysliga detaljer om nämnde slagting. Mördandet var så förfärligt, att regimentet Lusitania, med föresats att icke göra fångar, icke förr lade från sig vapnen, än händerna domnade, trötta af slagandet. Empecinado har låtit trycka dagboken öfver sina operationer från d. 29 April till d. 4 Maji. Cortes hafva d. 15 beslutit tacksägelse till honom och resande af en obelisk i Burgos, till minne af hans seger. Han begynner dock nu att blifva misstänkt hos de liberala. — I Murcia står rebellen Jaime i spetsen för en falrik Guerilla. — Orihuelas ayuntamiento har, på folkets häftiga fordran, proclamerat Stifts-Vicariens afsättning. Denna estergifvenhet har regeringen ogillat och fordrat prelatens återerkännande. — Xefe politico i Valencia har återställt lugnet där, sedan han låtit plantera kanoner. I Madrid begynner man allägga sin förut hysta fruktan, sedan Xefe politico, Barranda, visat sig lika kraftfull som General Capitanen. Ett af de constitutionellt sinnade regimen-

terna, Kejsar Alexander, förlägges till Vittoria, för att där göra garnisonstjänst, under det de vid Salvatierra tagna fångar afträttas. — Presten Salazar, denne så beryktade gamle Guerillas-chef, skall, jemte två sina stallbröder, äntligen vara gripen af nationalgardet och förd till Pampluna.

Det omtalas, att af de många Italienska flyktingarna skall bildas en Italiensk legion i Spansk tjänst. Gen. Gugl. Pepe har kommit till Madrid; Capitaine Nantil till Barcelona. Däremot hafva många prester och andra, som togos vid Salvatierra, fått tillfälle att undkomma och begifvit sig till Bayonne.

Cortes hafva, på poeten Quintanas förslag, beslutit, att alla utlänningar i Spansk tjänst skola antaga Spanska namn. — Konungen har sanctionerat beslutet om uphörande af penninge-förändringar till Rom. — Förslaget om en Constitutions-orden är remitteradt till utskott. — D. 11 Maji aflade, hos Cortes, Inrikes Ministern berättelse om de folkeuplopp, som ägt rum i flera städer och provinser. Statsrådet hade ogillat auctoriteternes i Barcelona beslut, att egenmäktigt förvisa personer, hvilka blifvit angifna såsom constitutionens fiender. Dylikt hade sedermera tilldragit sig i Oviedo, Sevilla, Malaga, Algesiras, Cartagena och Cadiz. Justitieministern hade af de Kongl. Domstolarna där fordrat redö och räkenskap, huruvida de tagit del i sådana åtgärder; och Krigsministern hade utgifvit befallningar om förekommande för framtiden af slik auctoriteternas egenmäktighet.

Om Marq. Casa-Yrujös utnämning till Minister i Paris anmärker en tidning: "Det finnes nu för oss ingen vigtigare diplomatisk post. Vi hoppas således, att regeringen förut fullkomligt gjort sig försäkrad om Marquisens patriotiska och constitutionella tänkesätt."

De från Nya Spanien ankomna deputerade, i spitsen för hvilka står den rika köpmannen Murphy från Vera Cruz, hafva updrag af sina committenter att föreslå, att Mexico förklaras för en sjelfständig stat, under en af Konungens bröder, hvilken dock skulle årligen erlägga till Spanien en skatt af flera millioner piaster.

Neapel. D. 15 Maji kl. 2 e. m. höll Konungen, vid hvars sida Hert. af Calabrien satt, sitt högtidliga intåg i hufvudstaden. Ända ifrån Terracina stodo Österrikiska trupper upställda vid vägen. Ifrån Capodichina stodo några afdelningar af Neapolitanska gardet instuckna bland Österrikarne. Efter Konungens ankomst sjöngs ett högtidligt Te-Deum i Hofkapellet. — H. M. har utgifvit en proclamation, enligt hvilken ett af redliga och uplysta

män sammansatt råd ofördröjligen kommer att utsäts sig med Grundlagar, som på samma gång skola försäkra rikets lycka och lugn. — Afsättningar och arresteringar fortlara.

Portugal. Engelska fregatten Liffey, som i April afgick från Tejo, tros vara ämnad att öfverfara den Kongliga familjen från Rio Janeiro.

Cortes öfverlägga om ett förslag att, till stats-skuldens betalande, använda alla kyrkans inkomster, som icke äro absolut nödvändiga till gudstjänstens och presterskapets underhållande. Euligt de redan antagna artiklarna af förslaget skola alla lediga kanonikater tills vidare ej besättas och alla lägenheter, som ej gifva i de stora städerna 800 milreis, i de af andra rangen 600 och i de minsta 500, aflemna $\frac{1}{5}$ till betalnings-kassan. De, som gifva mer och ända till 2,400, skola af öfverskottet (öfver de förut nämnda summor) lemna hälften, och de, som gifva ännu mer, lemna allt som öfverstiger 2,400.

Brasilien. I Bahia och i norra delen af riket var, enligt sista underrättelserna, aldeles lugnt. Däremot voro i Rio Janeiro sinnena i största gäsning; och man fruktade starkt, att, så snart Konungen afrest, det häftigaste partiet skulle försöka att stifta republik. Alla göromål hade uphört och det klingande myntet försvann ur rörelsen. Många satte sin förtröstan till Kronprinsens karakters fasthet och hans rådgifvares klokhet.

Norrige. Till Storthinget inkom den 2 Juni en skrivelse från allmogen i Rommerigerne och Hallingdalen, angående Danska-Norriska skulden, men blef, såsom inkommen sedan målet redan var afgjort, ej nptagen utan lagd till handlingarna. — S. d. föreslog Representanten Aschehoug en adress till Kongl. Maj:t med anhållan, att den redan beslutna sammandragningen af trupper måtte såsom orsakande stora kostnader, denna gång inställas. På Presidentens förslag uppskötos öfverläggningarne härom. — Den 4 Juni förhades hos Storthinget till afgörande, ett af tillförordnadt Utskott afgifvet betänkande om gager och pensioner. En punkt af detta förslag, och hvilken blef antagen, innehåller, att så länge stats-departementen förblifva 5, skall hvarje Stats Råd erhålla i lön 2,860 Spdr., samt de 2:ne Stats-Råden, som enligt Grundlagens föreskrift måste vistas i Stockholm, dessutom en årlig tillökning af 698 Spdr.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 18 Junii.

Om täta och om sällsyna Riksdagar.

Gustaf II Adolf lofvade sitt folk, såsom en gunst, att icke hålla täta Riksdagar. Då Engelska underhuset först infördes, anhöll folket om den gunsten att befrias från mödan och kostnaden att skicka ombud.

Detta har i sednare tider mycket ändrat sig. Bland de största svårigheter, Gustaf III hade, var att förmå ständerna att sätta bevillningen på obestämd tid, d. v. s. befria honom från nödvändigheten att sammankalla Riksdag. Carl I:s olycka begyntes därmed, att han icke ville samla nationens ombud.

I de flesta välbeställda constitutionella stater är antaget såsom grundsats, och såsom en grundsats, gifven i sjelfva sakens natur, att nationens representanter samlas hvar år. Också tyckes ingen ting vara billigare. Landets finansiella ärender fordra en tät tillsyn; bevillningen bör lämpas efter årets beskaffenhet; oförutsedda tillfälligheter fordra hastiga beslut. Antingen måste således nationens ombud sammanträda så ofta som möjligt, eller ock måste de, såsom hos oss sker, lemna halfgjordt arbete och i vissa ämnen updraga åt regeringen en lagstiftningsmagt, som de med yttersta sorgfällighet borde bibehålla åt sig sjelfva.

Svårigen kan man finna någon ting

obetänksammare, än 1809 års lagstiftares idé att blott hvar femte år sammankalla Ständerna. En riksdag blifver, på sådant sätt, en sällsynthet, hvarpå, såsom på ett fenomen, folket ser endast med ett slags förvåning. Endast dunkla minnen kvarstå från förra Riksdagar; och en representantscorps, som till större delen blott af erfarenhet inhemtar någon kunskap om landets angelägenheter, kan icke annat än jemnt förblifva nylärling eller okunnig. Och äfven för de mest öfvade och insigtsfulla representanter skulle det blifva ytterst svårt att på en tid af tre månader [ty så kort kan Riksdagen blifva] genomgå Stadsrådsprotocoller, Finance-förvaltningens räkenskaper, Banco-styrelsens förhållande och dylikt, för fem hela år. Aristocraterne, som gjorde 1720 års regeringsform och som dervid åsyftade, visst icke den under Riksdagarna spökande skugga af folksfrihet, utan den mellan Riksdagarna dem tillfallande regeringsmagt, vågade icke ens att bestämma mer än tre år mellan hvarje Ständernas sammankomst.

Hvilken är då den orsak man anförer, när man vill försvara de långa upskofven mellan Riksdagar? — De kosta landet för mycket. — Ja, det är sant, de kosta mycket. Men med skäl kan man fråga: finnas icke många andra saker, som kosta landet lika mycket och ingalunda äro nödvändigare? Finnas icke många embeten, inom-

lands och utomlands, många inrättningar och corpser, ja hela regimenter, som, om de ock behöfvas, likväl borde, på nödvändighetens rangordning, stå långt bakefter en sammankomst af rikets lagstiftare? Så länge vi måste tillstå, att Sverige är ett representatiftsamhälle, måste vi också tillstå, att representationen är lika nödvändig och vigtig som sjelfva Konungamagten, hvilket dock icke kan sägas om en hop andra, mera för grannlåten ämnade, saker, hvilka dock ärligen kosta mer än en hel Riksdag.

Och hvarföre äro då Riksdagarne så dyra? Därföre att så många *onödiga* kostnader äro dermed förbundna. Tag bort tafflar, tag bort alla extra utgifter, som finnas för lösliga och olofliga ändamål, tag bort den ofantliga betjeningen [d. v. s. på samma gång det orimliga arbets-sättet] -- och kostnaderna skola blifva ganska drägliga.

Ändock återstå, det är sant, dagtraktamenterna till Riksdagsmännen. Landet skattar derigenom ganska ansenligt till hufvudstaden. Men om utgifterna till Riksdagsmannar-arfvoden vore rätt fördelta och erlades lika af alla, såsom billigheten kräfver; så vore de mindre tryckande, än att någon skulle kunna anföra dem såsom skäl för långa mellanskåf mellan Riksdagarna.

Deras tyngd skulle äfven blifva mindre för hvar Riksdag, i fall desse vore tätta; ty derigenom vore de ock kortare. Då en Riksdag nu fordrar 7 å 8 månader, för att alla målen skola hinna afgöras; skulle han då icke fordra mer än halva den tiden och, följaktligen, halva kostnaden.

Detta ämne har ej förr visat sin vigt; ty allt ifrån år 1809 har ingen lagtima Riksdag inträffat, och föga mer än två år hafva förlupit mellan Riksdagarna. Nu däremot, om vi skulle få vår första lagtima

Riksdag, torde upmärksamheten på detta ämne vakna.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Grekernas öfverlägsenhet tillsjös ärganska gifven. De halva öfver hundra krigsskepp, hvaraf sexton stora, från Iosa och Spezia, tagit deras station nära Dardanellerna och redan (enligt underrättelser från Siebenbürgen af d. 20 Maj) tvungit sex, från Alexandria med hvete för Sultans räkning kommande, Franska skepp att öfverlemna sig laddningen, mot undfäende af fragten; och detta allt ehuru proviant-skeppen vore eskorterade af en Paschans af Egypten fregatt, Två Turkiska fregatter och sex mindre krigsartyg äro äfven redan tagua.

Jemte denna egna öfverlägsenhet, hafva Grekerne fått ett mäktigt stöd af en bundsförvandt, den man ej väntat: Nord-Amerikanska flottan i Medelhafvet föröfvar fiendtligheter mot Turkarna, och har med glädjesalfvor betygat sitt deltagande i Moreas befrielse. Amerikanska flottans blotta närvaro är redan af stor nytta för Grekerna. — Porten skickar Janitscharerna och de från Asien ankommande trupper mot Morea, emedan en stor del af Paschans armée, som skulle tillintetgöra Ali, i stället gått öfver till Grekerna. Alla Arnauter, hvilka förut vore de bästa trupper i Turkiska arméen, hafva öfvergifvit den. Ett fullkomligt exterminations-krig har begynt och hotar att blifva det blodigaste i detta tidevarf, då det urartat till religions-krig. Alla Turkar, som falla i Grekernas händer, nedsablas; och Turkarne förfara på samma sätt med Grekerna och snart med alla Christna, hvarföre också de Christna magternas Ministrar höllö på att lemua Constantinopel. Detta har dock, enligt sednaste underrättelser, blifvit förebyggdt; sjelfva Grefve Strogonow kunde ej få tillåtelse till afresa. Någon tid förut hade en stor hop Turkar tågat till hans hotel och beredde sig att storma det, då han vägrade att åt deras mordlust öfverlemna en Grekisk familj, som där funnit tillflykt. Men då Strogonow, med hela sin mission, trädte ut på en altan och förklarade den första våldsambhet vara signal till krig med Ryssland, skingrade sig hopen. Natten före d. 26 April inskeppades 5000 Janitscharer i Tophana, för att gå till Warna. Under farten upför Bosphoren brände och plundrade de, utan åtskilnad,

Grekerna och Turkarna ins. Spanska Ministerens hotel plundrades och två Spanjorer förlorade lifvet. Ryska legations-rådet Souton räddade sitt lif endast dermed, att han ut genom fönstret kastade göpningar med guld. Ryska flaggen på Strogonows hotel är genombarrad af kulor. Två Ryssar hafva omkommit. — Lord Strangford har, genom en till Turkiska regeringen afgifven kraftig föreställning, lyckats att göra slut på Turkiska pöbelns våldsamheter mot Engelska skepp i Constantinopels hamn.

Patriarkens afriktning skedde tredje dag Påsk, under fröjdeskri af en otalig folkskara. Sedan liket blifvit af Judarna släpadt genom staden, under de ehyggligaste smädelser, lyckades det ändtligen Grekerna att af dem köpa det för 100,000 piaster, hvarpå det mot natten blef kastadt i hafvet, men åter upfiskadt af sjömän, som höllo sig redo, och fördt till Odessa. Dit man väntade liken af ännu fem afriktade Biskopar. Grekerna hoppas, att dessa Turkarnas våldsamheter mot deras höga presterskap skola beveka Servierna att taga en verksammare del i resningen, än hittills. Sexton Grekiska kyrkor äro dels vanhelgade, dels förstörda, och Patriarkens palats ligger till halfs i grus. Den nya Patriarken, hvars namn är Emeni, väntar icke något bättre öde. Han har af pöbeln redan blifvit vid skägget släpad genom staden och med stor möda af Janitscharerna räddad ur pöbelns klor. Vid underrättelsen om våldsamheterna mot kyrkans öfverhufvud i Constantinopel, begaf sig Grekiska Metropoliterna i Macedonien, Chrysanthos, till ett af lägset kloster, åtföljd af 1200 man, som skulle bilda kärnan af en försvarscorps. Landet var i största gäsning och handeln i stockning.

Från Patrasso berättas, att 500 Turkar från Lepanto natten till d. 15 April, för mörkrets skull osedda, landstego i en vik $\frac{1}{4}$ timmes väg från staden, och kommo till förstaden Vlatero, där alla människor flydde bestörta. Men Janitscharerna förderfvade sjelfva sitt spel, derigenom att de begynte antända hus, då deras obetydliga antal blef uplyst och Grekerna, som åter fattat mod, anföllo dem och dödade nära hälften. Resten undkom in i castellet, där Turkarna ur staden ännu höllo sig. Morea begynner liguas, efter häftiga skakningar, under hvilka Frankerna lupo stor fara. Consulerna hafva, genom mod och rådighet, räddat många.

Öfver Trieste har man i Frankfurt fått ett på ny grekiska uppsatt "Manifest till de Europeiska hofven, från den sitt folk älskande Öfverbefälhafvaren för Spartanska härskarorna, Petros Mauro-mechali, och Messeniernas råd i Kalamatta", dateradt i Spartanska lägret d. 25 Mars (gamla stilen).

Från Walachiet har man inga säkra underrättelser, sedan Turkarna afskurit communicationen mellan detta land och Kischenew. Från Moldau visste man i Siebenbürgen d. 20 Maj, att Jassy då ännu icke, enligt sista underrättelserna, var oöccuperadt af Turkarna, ehuru Pasehan af Ibraïl, med en corps af 8 till 10,000 man, efter föröfvande af många våldsamheter, slagit läger vid Galacz. Det berättades, att Ypsilanti med sin, några och 40,000 man starka, armée gått öfver Donau, och att en viss Penedeka, f. d. köpman, ännu med en corps krigsvärmdade i Moldau.

Från Smyrna berättas af d. 26 April, att man där var i högsta oro; att alla Greker plötsligt flytt till bergen, och att Turkarna i sin fruktan, efter gammal vana, satt Judarnas Basar i brand. Den hade brunnit i två dagar och alla Franker och Européer tagit sin tillflykt på skeppen. De Franska fregatterna, som lågo i Smyrna, voro en tröst för de Christna.

Från Trieste berättas, att en af hufvudmännen för Grekiska resningen hade infunnit sig i Laibach, men icke kunnat få audience.

Piemont. Undersöknings-commissionen tyckes inse, att hon icke kan komma till något riktigt resultat. General Stanielli, ledamot i commissionen och känd för sin tillgifvenhet för Konungen, skall hafva hållit ett tal och sagt, att man egentligen reke kunde döma alla de häktade, då Konungens amnesti och sedermera Prinsens af Cavignan skyddade dem, och deremot alla de, som, efter Prinsens af Cavignan allägnsnande, ännu fortfarit i uproret, nu hade undkommit. Det tyckes således numera kunna vara fråga nästan endast att bestraffa insubordinationen; och man önskar dessutom att icke compromettera flera familjer.

Spanien. Likasom man i Rom till högt pris försålde den jordfläck, där Hannibal rest sitt läger, under det han belägrade och med undergång hotade staden; så har man nu i Spanien sett anbudet vid auctionerna på nationalgods höjas, allt som rykten begynt sprida sig om främmande härars antåg, om snart förestående contrarevolution o. s. v. Vissa bindande speenlanter anförde grunderna för sina höga bud och sade t. ex.: "1000 Realer till, för den hotande invasionen." Castilianska stoltheten upröres vid blotta tanken på ett utländskt inblandande i Spanjorernas inhemska tråtor. — Ett Nederländskt Judehus (A. & S. Oppenheim) skref d. 11 sistl. Sept. till Presidenten i Cortes: "Då Spanska constitutionen erkänner blott den Romersk Catholska religionen såsom stats-religion; veta ut-

ländingar icke, om personer, som bekänna sig till en annan religion, kunna, emot denna artikel, uppehålla sig och drifva näring i Spanien. Med updrag af flera capitalister att inköpa nationalgods, som hos Eder äro till salu, skola vi begifva oss till Madrid, så vida vi af Tit. svar erfara, att bekännare af Mosaiska läran, till hvilken vi höra, kunna resa och drifva affärer där." Presidenten, Grefve Torreno, svarade under d. 28 i samma månad: "Jag har äran underrätta Tit., att Rikets constitution icke förbjuder främlingar att inom Riket nedsätta sig och köpa egendomar, de må vara af hvilken religion som häldst, blott de afhålla sig från dess offentliga utöfning och icke störa den Catholska religionens, hvilken ensam är erkänd i staten. Denna öppna förklaring tjenar till esterrättelse för Tit. och andra Herrar, vid det förehafvande, dem blifvit updraget, att i Spanien köpa national-gods. Då jag meddelar denna underrättelse, är det mig ett nöje att försäkra Tit. om den tjenstvillighet &c."

D. 21 Maji antogo Cortes, med 123 rösters pluralitet, att tionden nedsattes till hälften, att den kvarvarande delen användes endast till presterskapets aflöning, och att presterskapet blott betalar regeringen årligen 30 millioner Realer. — Erkebiskopen i Santiago de Compostella, som nu afslidit, hade 4,400,000 Realer i inkomst

I Madrid visa sig ännu spår af orolighetsanda. D. 16 Maji skäckades 300 människor af pöbeln utanför Xefe politico's hus; men han var icke hemma, och General-Capitainen vidtog anstalter, som hindrade alla utsväfningar. Berättelsen om det läger af 12,000 man, som under Morillos anförande skall sammandragas nära hufvudstaden, har bekräftat sig. Andra åtgärder äro äfven vidtagna till lugnets bibehållande. Så hafva t. ex. alla personer, som icke äga några affärer i staden, fått befallning att lemna den. — Vid Algesiras har en anförare för ett röfvarband, vid namn Zaldivar, begynt visa sig; men linietrupparne sätta efter honom; och det säges, att han redan flutt till Gibraltar. Från Frankrike berättas, att f. d. Capuciner-ordens Generalen i Spanien, Pater Solchaga, med fyra Capuciner-munkar kommit till Bayonne och där bredvid hyrt sig ett landhus. Invandringsarne från Spanien tilltaga i hög grad. — De foråna lifgardisterne bortskickas nu till deras bestämda ställen; blott de afgjordaste constitutionelle bland dem kvarblifva i Madrid.

Att förhållandet till främmande magter är ganska vänskapligt och att ingen ting behöfver fruktas från dem, det hafva Ministrarne förklarat inför Cortes. Cortes hafva till Ecclesiastik-Utskottet remitterat

ett af Deputeraden Tapia gjordt förslag, att Inquisitionens handlingar måtte utlemmas till dem, som de angå, vare sig för upprättelses sökande eller för att kunna för alla tider ådagalägga procedurans orättvisa.

England. Enligt Handelsbref från England (heter det från Spanien) inskeppas där, i störta skyndsambhet, 24 regimenter, somlige säga till Joniska öarna somlige till Sicilien.

Södra Amerika. Vapenhvilan mellan Spanska arméen och Columbia är uppsagd af Bolivar och lopp till ända d. 28 April. Man var på öarna ganska ängslig för krigets förnyande, och det troddes, att Cartagena skulle, efter Maracaibos exempel, förklara sig sjelfständigt.

Brasilien. Angående anledningarna till revolutionen i Rio d. 27 Febr., skrifver en af revolutionens hufvudmän, att Grefve Palmella velat öfvertyga Konungen, det oroligheterna i Spanien och Portugal, snart skulle qväfvas genom en Rysk armée, som var i antågande. Palmella hade då upgjort planen att häkta de personer, dem han misstänkte att vara tillgifna sakernas nya ordning i Portugal. — Då folket fröjdade sig öfver sin seger, fann det sig hafva ämnat en strid att genomgå: 200 personer hade sammansvurit sig att kullkasta regeringen och bilda republik. De, som funnos i Rio, äro redan häktade. — Palmella har till Laibach skickat Antonio de Saldanha, för att i Konungens namn begära ett tåg mot Portugal. Han har låtit Konungen underteckna creditiver, som åt MariaIya, Lopo och Saldanha gifva oinskränkt magt, på det allt, hvad de hos Monarkerna förklara och begära, må anses såsom sagdt och begärdt af Konungen.

Norrige. Störthinget har i sina sessioner d. 5 och 6 dennes fortsatt öfverläggningarna öfver Löne- och Pensions-Utskottets betänkande om revisionen af löner och pensioner; Rosenkilde föreslog, att alla löner och pensioner skola förtäras inom Norrignes gränser. Angående Statsrådet Fastings lön såsom Commandeur vid Sjö-Etaten, beslöt Storth. underd. hemställa till Konungen, antingen H. M. måtte nämna en Commandeur, som är en annan än Chefen för Marine departementet, då intet annat embete hör vara förenadt med Statsråds-embetet; eller, i fall Comm.-embetet är onödigt, lönen då måtte besparas. Frågan, huruvida Statscassan kan hos Fasting få någon ersättning för den redan upburna Commandeurs lönen, remitterades till Odelsthinget.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBETG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 21 Junii.

LAGKLOKHET.

Afskrift.

Ink. d. 26 Martii 1821.

Till Höglof. Justitiæ-Cantzlers-Embete

Medelst Embets-Skrifvelsen af den 6 uti innevarande månad har tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren behagat ifrån mig infordra uplysning om anledningen dertill, att jag icke försäkrat mig om Postillonen Pehr Wikströms person, enär han å Lands-Cantzliet inför Protocollet frivilligt erkänt en brottslighet af så grof beskaffenhet, som den att hafva borttagit penningar utur ett bref, hvilket han i Wik emottagit för att i Westerås aflemna.

Då tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren förmäler sig hafva inhemtat kunskap om detta förhållande genom Stads-Fiscalens i Westerås Arbets-förteckning för sednare hälften af nästledit år, uti hvilken detsamma endast i korrthet torde vara upgifvet, såsom orsak, hvarföre Wikström ännu icke kunnat vid Kämnars-Rätten i nämnde Stad tilltalas och dömas för sitt tillgrepp; så anser jag mig böra till Höglof. Justitiæ-Cantzlers-Embete härjemte öfverlemnade de hufvudsakeliga handlingar, hvilka fullständigt utreda beskaffenheten af mine i afseende på Postillonen Wikström vidtagne åtgärder och beslut.

Dessas anmärkta foglighet härleder sig ytterst ifrån den ovisshet, hvaruti jag blifvit försatt och lemnad, huruvida, efter en riktig tolkning af Lag och Författningar, det må anses vara Konungens Befallningshafvande tillåtet, att förhöra personer, hvilka för brott blifva angifne eller äro skäligen misstänkte, innan ransakning öfver brotten hos Domstolarne äskas, eller om, såsom en af Rikens Ständers Justitiæ-Ombudsman yrkad Action emot Lands-Secretären i Stockholms Län synes utmärka, sådane förut öflige och icke af Kongl. Majt eller dess Hof-Rätter ogillade förhör hädanefter, ehvad de i behörig eller obehörig form anställas, skola anses såsom ett Konungens Befallningshafvandes ingrepp i Domare-magten? Min enskildta öfvertygelse i denna viktiga fråga är ingalunda obestämd eller vaklande; men då den saknar en ofelbar grund af uttrycklig Lagens bokstaf; då jag fördenskull, i sammanhang med en mig i Nåder anbefalld redogörelse för det sätt, på hvilket brottslingar inom det mig Nådigst anförtrodde Län behandlades, uti ödmjukt Memorial af d. 30 November 1819 anhållit, att tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren ville utverka åt mig en bestämd föreskrift i detta fall; då likväl någon sådan ännu icke kommit mig tillhanda; så har jag, intilldess jag erhöle det sålunda begärde och länge väntade svaret på min

förfrågan, om Konungens Befallningshafvande är berättigad, att genom förhör å Lands-Cantzliet med för brott angifne eller misstänkte personer, söka fullgöra åtskillige Landshöfdinge-Instructionens fördringar och förbereda Domstolarnes ransakningar, funnit mig icke af egen myndighet böra anställa sådane förhör, änskönt anledningar dertill under det sistförflutna året, oftare än tillförene, förekommit.

Jag vill hoppas, att tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren lærer gilla denna min varsamhet. Den har icke sitt uphof uti någon min vekhet för en sig egenmäktigt kallande Allmän Opinion (?), hvilken, så vidt jag kunnat fatta dess riktning och utröna dess redan synbara verkningar, leder till förlamande af Statens beskydd för laglydige och fredlige medborgares lif, heder och egendom (!!). Men ehuru jag är förvissad, att denna uti några tryckta Skrifter framställda Opinion, enligt hvilken Konungens Embetsmän och särdeles Dess Befallningshafvande i Länen skola hafva våldfört och våldföra mensklighetens rätt, samt kränkt och kränka Lagarnes helgd, ingalunda är den uti Landsorterna *Allmänna*, har jag dock icke funnit mig böra gifva den samma ny styrka genom ett så inconsequent handlingssätt, som det hade varit, att i någon händelse tillåta mig åtgärder, om hvilkas lagliga tillåtlighet jag funnit mig med stöd af 49 §. uti Landshöfdinge-Instructionen af den 4:de November 1754 befogad att göra en hittills obesvarad och således sannolikt för betänkelig ansedd förfrågan. Jag har i detta fall haft att värja icke endast mitt enskilda rykte, utan, jemte mitt Embets-anseende, äfven hvarje annan Landshöfdings heder (?), sedan klandret jemväl inom de främsta af Rikets Stånd angripit desse Embetsmän i allmänhet, och sedan med anledning af hvad emot dem,

utan åtskillnad till personer (?), blifvit uti tryckta skrifter anfördt, Kongl Maj:t funnit Sig i Näder föranlåten att ställa dem i allmänhet under en offentlig kungjord tillsyn af Lands- och Stads-Fiskaler, hvilken icke lærer hafva uphört, enär jag hvarken derom, eller om pröfningen af mitt i följd deraf redovista enskilda förhållande, fått emottaga någon underrättelse.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. De flesta directa underrättelser öfverensstämma däri, att Grekernas magt och entusiasm växer; att deras sjömagt är ofantligt öfverlägsen Turkarnas (hvilken till stor del ämnar i början af Maji var obemannad); att en del af Grekernas skepp gått mot den turkiska escadre, som vid kusterna af Epirus skulle oroa Ali, och slagit och eröfrat den, så uti endast två fartyg undkommit till Corfu. Beväpnade Greker tögade dagligen från Joniska öarna till Peloponnesus, utan hinder af Engelsmännernes sida. Mer än 4000 män väl rustade krigare hade därifrån redan kommit till den förre enade arméen. D. 6 April var redan signal till resning gifven i Bivadia och Salona. Ali, i förening med Sullioterna och de öfriga Grekerna, hade i en hufvuddrabbning slagit Turkiska arméen, då fem Pachar fallit och de öfriga flytt. Därför blevo Parga och Arta besatta af de segrande, och Prevesa inneslutet till lands och sjös. Ali hade sedermera från Sultan, som begynt frukta hans magt, fått anbud att åter komma i nåd och därom öfverlagt med en Grek, Waia, hvilken misstänkte förräderi mot Grekernas sak, underrättade förbundets hufvudmän och, biträdd af dem, strypte Ali. Detta bestyrkes sedermera af andra underrättelser öfver Trieste, hvilka säga, att Grekiska arméen öfver allt gör lyckliga framsteg, understödd af Alis ofantliga rustningar och skatter. Den tidning, som innehåller detta sista, tillägger blott i korthet: den mot Ali upställda armée är i grund slagen, Parga och Arta besatta, Prevesa inneslutet, hela Peloponnesus ända till Napoli befriad, Boeotien och Phogis under vapen, och förskräckelsen utbredd ända till Macedonien. Enligt bref från Corfu af d. 5 Maji, hade Erkebiskopen af Seres i Transaxiska Mace-